

Szerkesztőség: Kádóhívatás és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd 4. Telefon: 151 — Sörgőnyctm: Közlöny. Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840. félre 420. negyedévre 210. havonta 70 Lel. Külföldre havonta 50 Lel. több —: Egyes szám 3 Lel. Vasárnap 5 Lel. —: Bucarestben 50 ban felár. Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 116. szám

Főszerkesztő: **STAUBER JÓZSEF**
1897—1932.

Szerda, 1934. május 30

A vezér halálára

Irta: **Dr. Parecz Béla**

Consummatum est. Hetek óta tekintett szerető aggodalommal Erdély egész magyarsága Barabás Béla betegszobáta felé és figyelte szorongva azt a küzdelemet, amelyet az öreg vezér a halálos betegséggel folytatott. A küzdelem befejeztetett. Az a hatalmas energia, amely egykor egy egész nemzetet rázott meg, örökre kialudott s mi lesújtva állunk az ő koporsójánál, mert azt érezzük, hogy fajtánknak olyan rendkívüli egyéniségét vesztettük el, ő benne, akit nem pótolhat senki.

Barabás Béla tüneményes pályafutása véget ért. Aradról, a mi körünkből indult el ez a pályafutás, innen emelkedett fel az ő csillaga egy nemzet égére, hogy aztán újra visszahulljon az ő szülőföldre és itt aludjék ki örökre. Barabás Béla aradi aporos embernek a fia volt. Nem állott az ő háta mögött se vagyon, se hatalom: a saját erejéből, tisztán rendkívüli tehetsége révén lett ő előbb neves ügyvéd, majd országgyűlési képviselő, Aradváros díszpolgára, a régi Magyarország egyik legkiválóbb politikusa és a magyar delegáció elnöke. Mindenként hatalmával bálványt tudott dönteni és olyan országos népszerűséget szerzett magának, hogy egyszerre három választókerület választotta meg országgyűlési képviselőjévé. Politikai jelentősége túlnötte az egykori magyar parlament kereteit, de ő, amikor azt látta, hogy a parlamentben már nem tud nemzetének hasznára lépni, hazajött Aradra, hogy hátralévő éveit szülővárosának szentelje. Így lett Aradváros főispánja, amikor pedig bekövetkezett az impériumváltozás, ő állott élére az aradi kisebbségi magyarságnak. Megszervezte a Magyar Párt aradvárosi és aradmegyei tagozatát, 71 éves korában lett ezeknek elnöke, Aradváros községi tanácsának tagja, majd szenátor és később képviselő az ország parlamentjében. Fiatalos lendülettel agyalt, szónokolt, irt számtalan felhívást, cikket, könyvet a magyar ügy szolgálatában, de mindenképpől bölcsen és energikusan vezetett az elnökléte alatt álló tagozatokat, amelyeknek még halálos betegágyáról is tudott eszméket adni és célokat kijelölni.

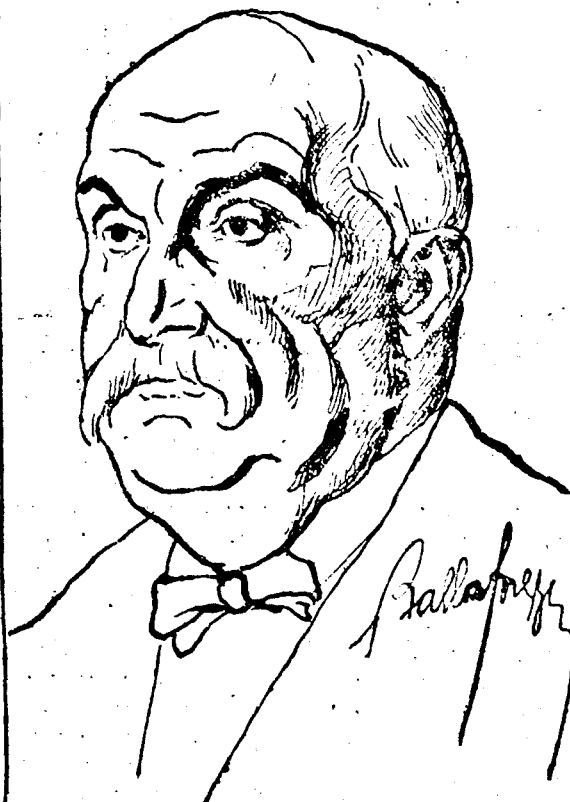
Mik voltak azok a tulajdonságok, amelyek Barabás Bélát az ő életének pályáján olyan magasra emelték? Törhetetlen akarat, csodálatos munkabírás, világos fej, amellyel a legbonyolultabb problémát is le tudta egyszerűsíteni, ragyogó dialektika, politikai éleslátás, szónoki talentum, hatalmas, zengő organum, de mindenekfölött rendületlen hit a magyar nemzet életrevalóságában és történelmi hivatásában. Szent meggyőződése volt, hogy a magyar nép az osztrák-magyar monarchia keretei között nem érheti el nemzeti önállóságának teljesedését s ezért egész életét a magyar függetlenség és szabadság tette fel. De a történelem fordulatával is megtalálta a maga életcélját: törhetetlen energiával küzdött a Romániához csatolt kisebbségi magyarság nemzeti létének fennmaradásáért.

A magyar tehetségek sorsa tragikus: idő előtt kidőlnek, letörnek, anélkül, hogy életük ideáljait meg tudták volna valósítani.

Dr. BARABÁS BÉLA

1855 — 1934

Pusztulunk, veszünk. A gyászhir bána-tosan kongó harangszava úgy remeg végig a magyar nyelvterületeken, mint a földrengés láthatatlan, de mélyről fakadó erőket mozgató hulláma. Tömegek rezdülnek meg, amint végigsüvit a halál jeges szele, dermesztő szorítással ragadva meg a sziveket. A nagy magyar erdő egyik legöregebb, legterebélyesebb erdélyi tölgye zuhant az anyaföldre, melyből egykor dicsőségteljesen kisarjadt, hogy majdan áldott koronája alatt generációk keressenek és találjanak menedéket. Barabás Béla dr. nincs többé s a szűk kis aradi ucca gyászházánál a

fájdalmas özvegy mellett ott áll kezébe temetett arccal másfél millió gyászoló erdélyi magyar, hogy részt kérjen a fájdalomból, amely a lángolószavu és lángoló-lelkű nagy aradi magyar sorstárs elvesztése után reánk maradt. Erdély magyarságáé első-sorban is ez a nagy és pótolhatatlan veszteség, mint ahogyan Barabás Béla az erdélyi magyar sorsot vállalta szegénységében is adakozó nagy lélekkel akkor, amidőn ragyogó életpályája utolsó nagy választójához érkezett. Barabás Béla a miénk volt, a miénk maradt, amíg csak dobogott a szive, s a miénk maradt világító példája emléke továbbra is.

Arad felett most láthatatlanul épül a magyar lelkek gyászának egybetornyosuló nagy katalkja. Arad nagy fiának teste visszaadatik a földnek, melyből vétetett: lelke a történelemé, melyben eszméinek ra-

Barabás Béla élete sem nélkülözi ezt a tragikumot, de annak végén egyszerre felragyog az ő múltjának egész fényessége s a késő utódoknak is világító tűzként fogja

gyogása várja. A gyász és a kegyelet a miénk marad, s Erdély magyarságán kívül a föld minden magyaráé, végig a világrésze-ken, amelyet egykor gazdag életében bejárta, aradhatatlan, alkotásvágyában. Pusztulunk, veszünk, — de a lélek örökéletű létét már nem korlátozzák földi, emberi gyarlóságok s Barabás Béla lelke annai fényesebb ragyogással világít tovább a fellelges magyar horizonton, eszméink örök világa felé mutatva az utat.

A kisdíák elindul!...

Albisi Barabás Béla dr. élete, a közéleti férfiúnak mintás, példaadó önzetlenségű és tisztaságú pályafutása, három nagy szakaszon érkezett el végállomásához, de mind a három szakaszán keresztülvonul életének nagy és korán felismert hármasszerű motívuma: fajszeretete, szabadságszeretete és demokratikus gondolatvilága. Szülei egyszerű, munkás polgáremberek. Édesapja, a Marosmegyéből Aradra származott albisi Barabás Péter asztalosmester, székelly nemesember, Kossuth Lajos személyes tisztelője, maga is szívesen vesz részt a magyar szellemű közéleti mozgalmakban. Édesanyja, Barkó Julianna, aradi leány, Barkó Sándor szürszabómester és Ivánkovits Erzsébet leánya. „Életrövidítése: élt, szenvedett, meghalt” — írja róla később „Emlékirataiban” (1929. Arad) fia. „Béla fiam született december 12-én, 11 és fél órakor, szerdán délelőtt. Éljen sokáig, sok számos évek lefolyásáig” — jegyzi be Barabás Péter a Trattner és Károlyi-féle „Nemzeti Kalendárium” 1855. évi kiadásának első lapjára. Az édesapa kívánsága teljesült, mert fia, közéleti sikereiben kivételesen gazdag munkássága után, 79 éves korában hunyta le örök álmra szemeit. Aradon született s Aradon tért meg az anyaföldre.

A hármasszerű életpályája évek a közéleti szereplés előtt, közéleti pályafutása az annak lezárulását követő külön élete az impériumváltozás után. Barabás Béla dr., mind a három pályaszakaszon át változatlanul megmaradt magyarnak, szabadságszerető léleknek és önzetlen közéleti férfiúnak. A szülői házban a hazaszeretet és fajszeretet levegője lengi körül s ott nyeri el észrevétlen demokratikus világszemléletének megingathatatlan alapjait is. A szegénysorsu tanuló küzdelmes élete vár rá, de az aradi minorita-gimnáziumban, a sibui állami gimnáziumban és a cluji unitárius kollégiumban töltött középiskolai esztendőket után vállalja kényszerű önállóságát és háromszáz apai forinttal a kezében indul. Budapestre, hogy ott a maga emberségéből elvégezze az egyetemi jogi fakultást s megkísérelje letenni az ügyvédi vizsgát. Amint a vonat ki-robogott az aradi állomásról, ugyanakkor

hirdetni, hogy küzdenünk, dolgozunk kell tovább csüggedetlenül, mert nem pusztulhat el az a nép, amely nem vesztette el a hitét önmagában.

zárult le Barabás Béla életének első szakasza is, hogy a nyitászú, egészséges humoru és feltűnő szavaló-készségéről tanubizonyoságot tevő fiatal diák csakhamar vezető-helyet vehetett ki magának a milliós magyar főváros tehetségeiben gazdag ifjúságában is.

Barabás Béla neve feltűnik

Ez az ifjúság az 1875-79-es évek egyetemifjúsága volt, amely a maga lelkeségével és ideálókért lelkesedni tudó rajongásával egy felhőkkel teljes akotmányos korszak idején a maga erejéből és kezdeményezéséből teremtett nemzeti közvéleményt az akkori magyar közélet intézményei köré. Barabás Béla szorgalmasan tanul, miközben aktívan másol a mindennapi megélhetésért. Később bejut a parlamenti gyorsíró-irodába is, megéli saját emberségéből, tehát saját szemével nézi is a körülötte fejlődő életet. 1876-ban tűnik fel először neve a sajtóban, amikor feltűnésteltető emlékbeszédet mond egy egyetemi hallgató sirjánál, akit osztrák katonák lőttek agyon egy tüntetés során. Ettől a figyelmeteltető szereplésétől kezdve népszerűségét csak gyarapítják az egyetemi ifjúság előtt a tovaszálló évek eseményei s nem sokára a „Tudomány és Műegyetemi Olvasókör” élén látjuk, ahonnan egyre egységesebben irányította maga az ifjúság a nemzeti közvélemény kialakulását. Ebben az időben történt, hogy az

A tiszteletbeli aljegyző nem tagadja meg önmagát

Az egyetemi bukta után Barabás Béla katonai szolgálatának tett eleget, majd innen szabadulva, az aradmegyei főispán, Tabajdy Károly kinevezte a vármegyéhez — tiszteletbeli aljegyzőnek. Szép cím, de semmi fizetés. Így kerül a már országosan ismert nevű fiatal ember a megyei árvaszékhez az irattárba, hét-száz forint évi fizetéssel. Egy választáson azonban nem tagadta meg önmagát és függetlenségi politikai meggyőződését s a megyei tisztviselő a kormány jelöltje ellen szavazott. Ott is hagyta utána nem sokára a vármegyét, beállott ügyvédbojtárnak, holott ekkor már szerető hitvese s gyermeke volt. De az élet nehézségei s a megértő élettárs csak megacélozták energiáit, hogy kiemelkedhessenek a köznapis emberek tömegéből az élre s hogy ezek leszhessenek utatmutató és jövőbevilágító megnyilatkozásait.

„Férfi sorsa a nő” — írja emlékirataiban Barabás Béla dr. az akkori időkről. Ha valahol bevált a bölcs mondás, nálam igen. A magyar „feleség” kifejezés nálunk eleven valóság. Minden örömmel, boldogságnak, derült időknél fele az enyém, minden csapásnak, fájdalomnak, szomorú napoknak fele az övé. Mindkettőnknek együttvéve és külön-külön is...“ A bántó nemes-militáris delly Vidakovich-családnál ismerte meg eljövendő élettársát, Vidakovich Irént, akit mint huszonhat éves ifjú vezet oltárhoz. Ötvenhárom hosszú esztendő eseményei acélozták meg az egykori szerelem virágos rózsáncát s a hűséges hitves jóban-rosszan, dicsőségben és sorscsapások között mindig erős lélekkel és szeretetteljesen osztozott férjével. Egyetlen kisfiuk, akit Kossuth iránti tiszteletből Lajosnak kereszteltek, kilenc éves korában hunyt el, gyászborítva a szülők szívét. „Ha valaki azt kérdezné tőlem — írta egykor Barabás Béla, fiáról emlékezve — hogy holdog-e a házasságunk, zavarba jönnék a felelettel. De azt viszontkérdezném, hogy mi az a boldogság? Igenis, voltak holdog óráink, amikor örömeink érték s megelégedettek voltunk. De voltak holdogtalan heteink, hónapjaink, éveink, mikor lehangoltan vittük az élet terhét és szomorúan türtük a szenvedéseket. De igenis, volt egy nagy szerencsénk. Az, hogy a jó sorshoz, a győzelmek idején, a sikerek sokaságában, sohasem bíztuk el magunkat, mindig szerényen viselkedtünk. Viszont, ha csapások, rágalom, gyanúsítások, bántalmak értek, sohasem csüggedtünk s nem estünk kétségbe...”

Huszonöt és fél esztendőig volt a magyar képviselőház vezérégyénisége, mindenkor 48-as, függetlenségi pártprogrammal. Mint fiatal ügyvéd, már ismert nevű politikus, hiszen egyetemi hallgató korában szervezett török-magyar összeköttetést folytán kapta vissza a tudományegyetemi könyvtár azt a 35 darab,

1878-iki boszniai okkupáció alkalmából a magyar 48-as ellenzék erőteljes akciót indított az okkupáció ellen. Az ifjúság akkor a függetlenségi eszmét szolgáló ellenzéki pártok mögött tömörült össze és fáklásmenetben fejezte ki együttérzését az ellenzékkel, rosszalását a kormányzattal szemben. Mivel a tüntetés napja I. Ferenc József trónralépésének egyik évfordulójával esett össze véletlenül talán, Tisza Kálmán miniszterelnök minden törvényes eszközök igénybevételét, hogy az egyetemi ifjak mozgalmát leszerelje, a készülő tüntetést elfojtsa. Barabás Bélát, mint az egyetemi olvasókör elnökét a rektorral együtt rendelte magához, lebeszélte, majd megfélemlíteni igyekezve a fiatal diákvezért. Barabás Béla gerinces ellenállásán azonban a kormány minden terve meghiúsult: a fáklásmenet lezajlott és az egyetemi ifjúság a polgársággal együtt tüntetett a hadjárat ellen. Barabást azonban elbuktatták az államtudományi vizsgáján, amiért ezt követőleg 23 évig volt adósa Tisza Kálmánnak egy bukattással. De megfizette. 1901-ben, mint óriási népszerűségű ellenzéki politikus, saját pátriájában, Nagyváradon bukatta ki a képviselőségéből Tisza Kálmánt, magának szerezve meg mandátumát. „A bálványdöntő Barabás” azonban mindvégig tisztelője volt a Tisza-családnak s eredményes küzdelmei sohasem az ember ellen, hanem az eszmék ellen folytak, melyeket a Tiszák politikája képviselt.

felbecsülhetetlen értékű Corvinát, amit egykor a törökök zsákmányoltak Mátyás magyar király világhírű könyvtárából. Az aradi vértanúk kultuszából Barabás Béla teremtett országos kultuszt, a hazaszeretet szimbólumává avatva kivégeztetésük gyásznapiját. Népszerűsége, főleg pedig kivételes szónoki képességei, lelkesedése és önzetlensége szegényen is gyorsan repítették előre a közéleti pályán és 1890-ben került be, mint a gyomai kerület ellenzéki képviselője, legelőször a magyar képviselőházba. Gyoma még két parlamenti idényben, 1896-ban és 1901-ben választja meg nagy többséggel, de ugyanebben az utóbbi évben zajlik le Nagyváradon is az az országos feltűnést keltő választás, amelynek végén az ellenzéki Barabás kibuktatta biztosnak hitt mandátumából magát Tisza Kálmánt, a miniszterelnököt. Arad és Vác az 1905. évi választáson választotta meg,

Barabás Béla dr. a császár oldalán

Mint a közös delegáció alelnökét, majd elnökét a legfelsőbb tizezrek körében is megismerték és megbecsülni tanulták ennek a nagyszerű aradi magyarnak politikai tehetségét és kitűnő emberi értékeit. Maga az uralkodó, akinek oldalán mint egyszerű polgárember foglalt helyet a delegációk ülészekán, értékelni és méltányolni tudta ennek jelentőségét. Az udvari ebédnél magyaros humorral anekdotázó Barabás Bélát, aki meg tudta nevetetni udvarlás és hízlegés nélkül is a hatalmas császárt, őszintén becsülte. Káprázatos ünnepek, estélyek és vacsorák váltogatták egymást akkoriban a bécsi udvarnál, arisztokraták és államfők forogtak azon a színpadon, amelyre sorsa Barabást is odaállította. De megállta helyét és egy perc se csuszott meg azokon a parketteken, melyek oly sokak számára jelentettek vagyont és karriert. Jellemzőek „emlékezéseinek” idevonatkozó sorai is:

„Milyen emlékek ezek...! Ne csodálkozzék senki, ha visszagondolva a múltat, jóleső érzés futja át szívemet, mert régi jó kedélyem nemcsak saját polgári környezetemet, de a magas körökbe tartozó előkelőségeket, sőt magát I. Ferenc Józsefet is képes volt szóval tartani, szórakoztatni. Ő már elpihent, elpusztult trónja is s emléke már csak a történelemben fog élni”.

Talán a legjellegzetesebb Barabás politikai világnézetére, hogy amikor Ferenc József halála után néhai IV. Károly koronázására készültek Budapesten, interpellációjában szót emelt annak érdekében, hogy a magyar főlekek egykor gyűlöletes „Gottterhalte”-t az új király koronázásán ne fujja a katonazenekar s ne énekelje senki magyar földön. Az interpelláció, amely váratlanul hangzott el, kinosan érintette Tisza István gróf miniszterelnököt, aki vissza-

majd 1906-ban Arad, Nagyvárad, Budapest VII. kerülete és Nagykőrös városa. Arad városa egyébként is — ha a más városokban aratott sikerei után is — megbecsülését fejezi ki nagyfia iránt és diszpolgárának választja meg. Ugyanakkor azonban — a politika természetében a magyarázat — kibuktatták a város képviselőtestületi tanácstagságából. Szilágysomlyó 1911-ben nyerte meg képviselőjének. Magyar parlamenti pályafutását, melynek kiemelkedő eseményeiről és állomásairól külön kell megemlékeznünk, 1917-ben fejezte be, amikor is saját kívánságára aradi főispánná nevezték ki. Addig azonban, amíg ez bekövetkezett, még sok dicsőséget és rendkívüli élményt nyújtott az egyszerű aradi asztalosmester ügyvéd-fiának pályafutása második szakasza.

A meg nem alkuvó magyar

Mint képviselő, gyakran hallatta szavát a parlamentben, mindig a magyar nép s a magyar polgárság érzéseinek, véleményének adva kifejezést, sőt igen gyakran irányítva is az ország függetlenségi és demokrata gondolkozású közvéleményét. A véderővitakon, a magyar kommandó körül felviharzott harcok során izig-ve végig magyarnak vallotta magát, aki nem alkuszik senkivel, ha jogairól van szó. Az ugynevezett „darabont-kormány” idején, amikor az osztrák uralkodóház már azzal a tervvel foglalkozott, hogy katonai közigazgatást vezet be az alkotmányától megfosztott Magyarországon és a politikai életben semmi remény nem mutatkozott akár egy koncentrációs, akár egy koalíciós kabinet megteremtésére, Barabás Béla dr. kivételes politikai érzéssel és tapintattal, sőt néhol taktikával is létrehozta a koalíciót az ellenzéki pártok és a kormánypárt között. Az 1905-ös magyar kormány tulajdonképpen Barabás egyszerű polgári lakásán alakult meg, „ott osztoztatták a miniszteri tárcákat”, amelyekből Barabás Bélának nem jutott. Pedig, juthatott volna, ha nagyon akarta volna. Ez a kivételes közéleti magyar férfi azonban tudatában volt annak a nagy erkölcsi erőnek, amelyet a disztelenség jelent a közéletben s ha el is fogadta az egykori delegáció magyar elnökségét az 1906-iki évben, amely az egykori monarchia egyik legelőkelőbb közjogi tisztsége volt, tette ezt azért, hogy az akkori uralkodó mellett is megmaradhasson annak, aminek született: demokratának és meg nem alkuvó magyarnak.

is utasította azt. A koronázás azonban a Gott-erhalte hangjai nélkül folyt le: Barabás elérte azt, amit akart.

A világháború kitörése Barabás Bélát idegen földön találta. A függetlenségi párt az ő országhatárokat túlszárnyaló népszerűségét is latba vetette, hogy anyagi alapjait gyűjtés útján szaporítsa — Amerikában. Barabás Béla nagynevű politikus-társaival azonban rövidesen visszafordult Amerikából, hogy hazasiessen. Visszafelé-jövet hajóját feltartóztatták a franciák, hadifogságba esett, ahonnan csak az szabadult, mert tekintetbe vették előrehaladott, magas korát. Párhuzamosan francia hadifogsága Brest városa mellett azonban kitörülhetetlen emlékeket hagyott lelkében.

„Arad az én szülőanyám s hazám marad koporsóm bezártáig”

A forradalom Aradon találta a már ösz-haju politikust, a főispáni székből. A Károlyi-kormány azonban csakhamar felmentette tisztségétől. „Amint a főispáni helyiségből eltávolítottam, én azután már csak passzív szemlélője voltam az eseményeknek — írja visszaemlékezéseiben... Az a tíz év, — írta 1929-ben — amely az albuinai nagy és történelmi gyűlés óta eltelt, egészen átváltoztatta Aradot. A terek, az uccák, a házak, az épületek ugyanazok, Akárhogy is van, nekem Arad az én szülőanyám s hazám marad koporsóm bezártáig”.

Pedig az impériumváltás csak második szakaszát zárta le Barabás Béla dr. mozgalmas életének s a harmadik szakasza kezdődött akkor, amidőn az ősz Vezér Erdély magyarságának politikai frontjába állott, hogy vállalja

vele együtt a kisebbségi sors és a kisebbségi politika kevés dicsőséget és díszet kínál, de annál több munkát és nehézséget igénylő feladatokat. Barabás Béla itt maradt, Aradon s pátriárkális alakja mögött a régi szeretettel sorakozott fel nemcsak Arad, de egész Erdély magyarsága.

Az impériumváltozást megelőző eseményteljes napokban, még a francia megszállás ideje alatt történt próbálkozás, hogy Aradon alakuljon meg egy magyar kormány, amely arra lett volna hivatva, hogy ha nem is francia katonai segítséggel, de a franciák hallgatóságos támogatása mellett megdönteni kísérelje meg a vörös országfelforgatók budapesti rémuralmát. A kalandos vállalkozás kevés reális eséllyel indult meg, de mert előkelő közéleti férfiak kísérelték meg általa a csaknem lehetetlent és mert a cél komoly eredményekkel kecsegtette siker esetén az ittlelvő magyar politikusokat, Barabás Béla dr. sem térhetett ki attól a szerepvállalástól, amely az ő legendás-hatású szavától tette függővé, hogy megkíséreljék-e a katonatoborzást a szovjeturalom letörésére. Az aradi magyar miniszterium aradi, budapesti és fenesvári intellektuelekből, politikusokból alakult meg gróf Károlyi Gyula miniszterelnök közölettel és a kabinetben Barabás Béla dr. a közölettelés a miniszteriség címét vállalta. Az aradi kormány azonban nem ért el semmiféle eredményt egyfelől a francia katonaság passzivitása, másfelől pedig saját tárgyalásainak hosszadalmassága miatt. Közéhegyesen az előrenyomuló román sorkatonaság csapatainak foglyává esett a kormány két különvonata, amint Szeged felé megkísérelte az előrejutást. Barabás Bélára Erdélyben nagy és nem kevés feladatok, Erdélyre álljon híveinek és a politikai passzivitás terméketlen éveinek elmúltával a romániai közélet területein folytatása munkáját, az erdélyi magyarság jogainak védelmét és értékeinek családtagváltását. Az Országos Magyar Párt megalakulása után Arad megye és a város magyarsága egyhangúlag az ősz politikust kérte fel elnökéül s Barabás Béla élete végéig, gyakran betegen is, lelkiismeretesen, szeretettel és gonddal látta el gyakran nehéz feladatait.

Harc az erdélyi magyarságért

A Magyar Párt két ízben is a bucaresti parlamentbe küldte az egykori nagy magyar szónokot, Legelőször Arad magyarságának szenátusi képviselőjében jelent meg a parlamentben, másodsor Turdamegye képviselőjében. Kora és a speciális nyelvi nehézségek azonban csakhamar visszavonulásra késztették. Ezután csak Arad magyarságának élt, annak közügyeiért harcolt és hatalmas orgánumát gyakran hallhattuk a városi tanács közgyűlésein. Mindig igazságos ügyben szólalt fel és mindig az igazságért beszélt.

Mint aradi magyar pártelnök, kétféle akció lebonnyolításába fogott. Egyfelől a lebontásra ítélt magyar szobrok megmentése és Magyarországra való átszállítása érdekében irdított meg egy csakhamar országos érdeklődést keltett mozgalmat, amely azonban az érdekelt hivatalos körök részéről nem talált eléggé intenzív pártfogásra. Az aradi vértanúk kultuszával kapcsolatos eszméit pedig politikai okokból nem intézményesíthette s így az utjabban feltárt ereklyék is magánaton kerültek megőrzésre.

Arad magyar társadalmá hetvenedik születésnapja alkalmából meleg ünnepségekben részesítette az agg Vezért. Ez a bensőséges ünnepség, amelyben a ragaszkodás jelei pótolták a méltó fényt, megismétlődött 75. születésnap-

ján is, amikor a pártvezetőség Wolff Károly aradi festőművésszel megfestette portréját. Az életnagyságu olajfestmény ma is dísz a párt-helyiség olvasótermének. Egy másik érdekes festmény, amely Barabás Bélát ábrázolja, Pataky László, a világhírű magyar festőművész ecsetje alól került ki és ott függ az ősz Vezér otthonában, az íróasztala felett. Lovas bujdosó kurucok poroszkálnak fáradtan a sivár, vihartépte pusztaságon és legelői egy öreg kuruc vezér. — Barabás Béla. A nagymultu politikus számára meglepetésként készült az érdekes és nagyjértékű kép: egyik aradi híve és tisztelő barátja lepte meg vele. Barabás Béla kincsként őrizte ezt a képet, lakásának egyik komoly értékét és szívesen elmesélgette történetét bizalmas baráti körben. Valóban, ez a kép váteszi erővel érintette meg az öreg kuruc vezér életét, amely annyi boldogulás, bajvívás, nyert és veszített csaták után, most immár befejezéshez érkezett...

Barabás Béla dr. betegsége

Barabás Béla negyvenhárom éven át folytatott ügyvédi gyakorlatot. Aradon egykor forgalmas és előkelő ügyvédi irodát tartott fenn, bár őt magát rendszerint országos politikai ügyek foglalkoztatták. 1930. december hó 31-én jelentette be az aradi Ügyvédi Kamaránál, hogy ügyvédi irodáját feloszlatja, visszavonul. Barabás Béla ettől a pillanattól kezdve valóban csak a közért, az aradi magyarság nagy családjáért élt.

Megható aktualitást ad Barabás Béla dr. elhunytának az üzenetnek, amelyet az aradi magyarság vezére ez év januárjában Budapestre küldött, az új magyar ifjúsághoz, amelyről nyugtalanító hírek érkeztek az egykori aradi magyar ifjúsági vezérhez. A budapesti „Ujság” című lap első oldalán nyomtatta ki Barabás Béla dr. írásos „üzenetét”, melyben a mult em-

Minorita lelkész a bölcső és a halálos ágy mögött

Betegsége alatt Erdély egész magyarsága aggódó érdeklődéssel várta a híreket Barabás Béla otthonából, ahol szerető hitvese éjt-nappal téve, ápolta. Az emberi akarat azonban gyöngének bizonyult az elkerülhetetlennel szemben. A nagybeteg az utóbbi napokban már állandó kábulatban élt, táplálékot alig tudott magához venni. Ebben az időben küldötte szét az aradi magyar párttagozat az altagozati elnökökhöz az alábbi, bizalmas értesítést:

Arad, 1934. május hó 24-én.

1064—934.

Igen tisztelt tagozati Elnök Ur!

Amint az utóbbi napokban az aradi újságokban is olvasható volt, vezérünknek, dr. Barabás Bélának egészségi állapota a legkomolyabb aggodalmat keltően meggyengült és el kell készülnünk arra, hogy az élet végső határához közel álló elnökünk hamarosan kidől a küzdők sorából. Bár a közvetlen veszély egyelőre még nem fenyeget bennünket s a végsőkig bizunk az orvosi tudomány és a gondos ápolás hatalmában, már most meg kell tennünk az intézkedéseket az iránt, hogy a névtelen bekövetkezendő katasztrófa tagozatainkat készületlenül ne találja.

Jó lenne, ha elnökünknek majdani végtisztességén vármegyénk minden tagozatának részéről legalább is az elnök, de lehetőleg egy küldöttség is részt venne, hogy impozáns módon jusson kifejezésre, mikép Arad megye egész magyarsága vezérével mind haláláig együtt érez.

Kérjük Elnök urat, szíveskedjék ezt tagozatának vezető embereivel sürgősen, de kellő tapintattal és bizalmasan megbeszélni.

Ha az elhalálozás bekövetkeztét az újságok

lékeit idézte fel és a régi- régi egyetemi ifjúság ideáljait, lelkesedni-tudását állította követendő példaképül a mai nemzedék elé. Azt az időt, amikor az ifjúsági mozgalmakban nem a gyűlölet, hanem az idealizmus, a magasabb és lelkiileg, eszmeileg emelkedettebb célkitűzések játszották a főszerepet minden egyes ifjúsági megmozdulás alkalmával.

Nagyszerű fizikuma könnyen birt minden fáradságot, munkát, melyben annyi része volt. Hetvenötödik születése napja után azonban gyakrabban betegeskedett már és benső ismerőseinek, tisztelőinek, látási zavarokról, szivgyöngeségről, főleg pedig gyomorbetegségről panaszkodott. A balszemét megtámadó szürke hályogot sikerült műtét útján eltávolítani két évvel ezelőtt: kezelőorvosai egyébként, Borsos Béla dr. volt vármegyei főorvos és dr. Palágyi Jenő állandóan figyelték egészségi állapotát, bár az agy politikus, mint páciens, nem szerette bajait fitogtatni s inkább eltakarta, ha valami bántalma volt, nehogy másoknak aggodalmat okozzon. Ez év tavaszán esett először hosszasan betegsége: étvágytalanságról és szivgyöngeségről panaszkodott. Orvosai előtt ekkor már ismeretes volt tulajdonképpen betegsége természetessége: Barabás Bélát rosszulalatu gyomorba támadta meg és olyan módon, amely kizárt mindenféle operatív beavatkozást. Hosszasabb betegeskedése ennek a bajnak baljóslatu jelentkezését jelezte s az orvosok, eltitkolva még a nagybeteg hozzátartozói előtt is a helyzet komolyságát, minden emberileg lehető eszközt igénybevettek, hogy a legyengült politikus szenvedéseit csökkentsék. A hatalmas szervezet birkózása az elháríthatatlan halállal már hetekkel ezelőtt csöndesen megkezdődött s az alkalmazott injekciókat egyre rövidebb időközökben kellett megismételni, hogy a beteg minél kevesebbet szenvedjen.

hozni fogják, szíveskedjenek nekünk majd meg-sürgönyözni, hogy miként kívánja magát a tagozat a végtisztességen képviseltetni.

Magyar testvéri üdvözléssel

Dr. Parecz Béla,
h. elnök.

Fränkl Alfréd,
főtítká.

Az agónia 1934. május 28-án reggel következett be, hogy előre jelezze: itt a vég! A haldokló nagy politikus hitvesének intézkedésére papot hívtak Barabás Béla dr. ágyához, hogy a római katolikus vallás előírásai szerint magához vehesse a halotti szentségeket.

Barabás Béla bölcsőjénél és halálos ágyánál minorita lelkész fogta meg a parányi csecsemő s a haldokló pártvezér kezét, hogy a római katolikus egyház áldásával bocsássa útjára az Élet — most pedig az Örök világosság felé... Dr. Barabás Béla nagyon büszke volt arra, hogy Sulyánszky Eustac, a történelmi nevé minorita házfőnök keresztelte. *Ugyanaz a férfi fogadta a gyermek Barabás Bélát az Egyház kebelébe, aki az 1848-as történelmi vezírvár aradi vértanúit kísérte ki utjukra...* Dr. Barabás Béla keresztlevelét is Sulyánszky Eustac állította ki sajátkezűleg s Barabás Béla nemrégiben járt az aradi plébánia-hivatalban, ahol azt a keresztelési anyakönyvet akarta látni, amelybe szintén Eustac páter jegyezte be 79 esztendővel ezelőtt a római katolikus egyház legifjabb tagját, Barabás Bélát...

Egykori minorita rendfőnök állott most dr. Barabás Béla halálos ágyánál is. Hétion délután öt óra tájban, amikor az orvosok látták, hogy a könyörtelen Halál előre veti árnyékát, dr. Borsos Béla elsielt a Minorita-rendházba, hogy magával vigye a haldoklóhoz dr. Wild Endre kulturházi igazgatót, a Minorita-rend érdemes tagját, Dr. Wild Endre a halotti szentségekkel együtt kocsin sietett az ősz vezér há-

CORSO-mozgó! Ma utoljára!
7¹/₂ és 9¹/₂ órakor! Operettsláger!

Nagyvilági nő!

Nagy Kató — Wolf Albach Retty.

CORSO! Holnap premier!
2 rész egyszerre 3 órát tartó előadások

NIEBELUNG MONDA!

hangos változata

Rendező: Fritz Lang

Zene: Wagner Richárd

PAUL RIKTER — THEODOR LOOS

Tekintettel a film hosszúságára napi 2 előadást tartunk 8 és 9 órakor

lálós ágyához, hogy lelki megnyugvást adjon a nagy utra készülőnek...

Dr. Barabás Béla ágya mellett ott örködött két kezelőorvos: dr. Borsos Béla és dr. Palágyi Jenő, akik hetek óta minden lehető elkövettek, hogy megmentse a nagybeteg Barabást az élet számára. S amikor látták, hogy a végzetes kórral szemben a gyarló emberi tudomány tehetetlen, akkor minden igyekezetükkel azon voltak, hogy megkönnyítsék a szenvedő fájdalmait és elviselhetővé tegyék Barabás Béla dr. utolsó napjait. Barabás Béla dr. teljesen eszméletlenül volt, amidőn dr. Wild Endre az utolsó szentséggel megérkezett. Az orvosok már előbb értésére adták Wild Endre dr.-nak, hogy megáldoztatnia a haldoklót lehetetlen, azonban, miután előkészítette kellőleg az utolsó utra, feladhatja dr. Barabás Bélának az utolsó kenet szentségét.

Dr. Wild Endre vigasztaló, bátorító szavakat intézett Barabás Bélához, azonban a haldokló nem tudott válaszolni, csak a vonásai si-

A halál győzedelmeskedik

Az orvosok visszatértek, dr. Wild Endre pedig eltávozott, miután az utolsó szentség áldásában részesítette a haldoklót. Amikor a minorita lelkész ismét visszatért, pontosan fél kilenc órákor, akkor hunyta le örökre dr. Barabás Béla a szeméit... A megtöriszemű ősz vezér utolsó szavai ezek voltak:

— *Emeljétek fel a fejem...*

Ekkor jelent meg a betegszoba ajtajában a minorita lelkész, aki a kereszt jelével bocsájtotta utolsó útjára dr. Barabás Bélát. A haldokló elhomályosuló, utolsó tekintete az Örök Világosság, a Béke és Szeretet keresztjelét fogta fel...

A gyászliir már hétfőn este elterjedt Aradon s innen mindenfelé az országban, sőt az országhatárokon túl is. A keddi reggeli budapesti lapok már hasábos nagy cikkekből adták jelentést a magyarságot ért nagy veszteségről, a budapesti Studio rádióleadó-állomása viszont kedden délelőtt mondta be legelőször a gyászliir. *Ursu János dr., Aradváros interimárbizottságának elnöke a hír vétele után azonnal kiüzent a városháza tornyára a fekete gyászlobogót, jelül annak, hogy Arad nemcsak diszpolgárát, de legutóbbi tanácsának egyik vezetőjét is gyászolja. A déli órákban Ursu dr. bizottsági elnök, Parecz Béla dr. városi tagozati alelnök és Löcs Rezső dr. volt tanácsstag autón a felsőretemetőbe hajtattak ki, ahol együttesen kiszemelték a város díszsírhelyét elhunyt nagy fia számára. Ezt követően tizenkét órákor összeült az aradi magyar párttagozat elnöki tanácsa, hogy a teendők felől határozzon és intézkedjék.*

Ravatal a városháza előtti térségen

Az elnöki tanácsülésen, amelyen Parecz Béla dr. városi tagozati alelnök elnököt, megjelent Purgly László, Nagy Sándor dr., Domán Sándor, L. Prohászka Eivira, Bakács Miksa, Löcs Rezső dr., Blaskovics István, Lantos Miksa, Zima Tibor, Czernóczy Mihály, Fraenkel Alfréd párttitkár és Boros Károly jegyző. Parecz Béla dr. volt képviselő, a tagozat városi alelnöke meghatott szavakban jelentette be hivatalosan is a Vezér bekövetkezett elhunytát, majd bejelentette, hogy Barabás Béla kihült tetemét a gyászházból a városháza előtti térségen fogják felhatalozni s onnan is temetik, mint Aradváros díszpolgárát. A temetésen Arad hatósági vezető is megjelennek, bár nem hivatalos minőségben. Az elnöki tanács ezután megválasztotta a temetésrendező-bizottságot, amely a szerdán délután négy órákor kezdődő szertartás nagy szabásának tervezett gyászpompájáról intézkedik. A bizottság tagjaivá a következő párttagokat választották meg: Löcs Rezső dr., Blaskovics István, Lantos Miksa, Zima Tibor és a két párttagozati tisztviselő.

A temetés időpontjának megállapítása után Borsos Béla dr. főorvos, az elhunyt politikus kezelőorvosa, meghatott szavakkal hozta az elnöki tanács tudomására Barabás Béla azon kívánságát, hogy felette a gyászbeszédet pályatársa, Nagy Sándor dr. tartsa. Az elnöki tanács

multak ki és megbékélt tekintettel nézett a minorita lelkészre. Dr. Borsos és dr. Palágyi ekkor kámforinjekciókat adtak dr. Barabásnak, majd dr. Wild Endre néhány csendes imát mondott. Miközben az orvosok a haldokló megélénkült pulzusát figyelték, dr. Barabás Béla hirtelen felemelte a fejét és hangos szóval kérdezte:

— *Hol a Wild?* — S mikor dr. Wild Endre egészen közel hajolt a haldoklóhoz, az ősz vezér erőltén keze megkereste a lelkész kezét s dr. Barabás Béla ajkaihoz vonta a minorita-pap kezét... Dr. Wild pedig elmondotta mindazt, amit ilyen alkalomkor a katolikus pap szíve diktál s a haldokló megnyugodott. A hozzátartozók, sőt az orvosok is kimentek, hogy ne zavarják a nagy utra készülő lelki előkészületeit s ekkor dr. Barabás Béla ismét hangosan felkiáltott:

— *Oh, jótékony halál, jöjj!*

Majd hangja suttogásra halkult és egy kis jeget kért, amit dr. Wild odanyújtott neki.

köszönettel vette a bejelentést és ennek értelmében jelölte is ki a párt nagy halottját bucsuzató szónokot dr. Nagy Sándor személyében. Együttal megállapították azt is, hogy utána a megye magyarsága révén Purgly László fogja bucsuztatni az eltávozót, míg a harmadik bucsuzatót az Országos Magyar Párt központi delegátusának számára tartják fenn. Ezután a küldöttségek bucsuzó, kerülnek sorra, majd a menet megindul az örök nyugvóhely felé...

Az erdélyi Magyar Párt impozáns részvéte

Az aradi magyar párttagozat vezetősége táviratban is értesítette a párt központját, valamint tagozatát Barabás Béla dr. elhunytáról. Bizonyosra veszik, hogy a cluj-i pártközpont képviselője, talán maga Bethlen György dr. gróf pártelnök érkezik Aradra, hogy elbucszatassa Erdély magyarságának nagy halottját. Ezt a feltevést az esti órákban egy távirat is megerősítette, melyet Parecz Béla dr. városi tagozati elnök kapott a következő szöveggel:

„Barabás temetésén a pártot az elnök képviseli, kérjük koszorút rendelni. Ugyvezető-alelnök”.

A távirati értesítésnek megfelelőleg, az aradi párttagozat megtette a kellő intézkedéseket a pártelnök fogadtatására. Egyébként a keddi nap folyamán az alábbi részvételtáviratok és levelek érkeztek az elhunyt Sr. Clocca-uccai gyászházba:

Mély részvétünkkel: Szacsavay-család. — Pótolhatatlan veszteség alkalmával részvétét küldi: Panka Károly és családja, Budapest. — Mindnyájunkat ért rettenetes csapás alkalmával fogadja mélyen érzett részvétem nyilvánítását ezuton, minthogy halaszthatatlan családi ügyek miatt a végtisztességen nem lehetek jelen, Justh János, Budapest. — Mélyen megrendülve s legmelegebb részvétemet fejezem ki: Tabakovits Dusán és neje, Budapest. — Mély gyászodban őszinte részvételt osztunk: Barabás Márton és családja, Sighisoara. — Szeretett keresztapám elhunytá alkalmával a legmélyebb részvétemet nyilvánítom: Kusenda Béla, Balatonkenese. — A mindnyájunk szívet mélyen megrendítő gyász alkalmával személyes megjelenésben akadályozva lévén, fogadja őszinte részvétem kifejezését: Szondy Géza, Beregszász.

„Nagymultu férje elhunytá alkalmával, ki a simleul-silvaniei-i kaszinó nagyérdemű elnöke is volt, az egyesület-megbízásából mély részvétemet fejezem ki. Szaplanczay, elnök”. — „Legőszintébb mély részvétünköt fejezzük ki. Jakabffy-család, Dombegyháza”. — „Igaz részvételt osztunk nagy bánatában. Kovács Károly és családja”. — „Országosan tisztelt férje, tagozatunk díszelnöke elhunytá alkalmával igaz részvétünkről biztosítja a tagozat nevében Dagossy elnök, Salonta”.

„Gyászolván a legnemesebb, legjobb barátot, gyászod a gyászam, bánatod a bánatom. Személyesen csak a sírjához mehetek mielőbb. Tabakovits György, Ujvidék”. Ezekon a táv-

iratokon kívül számos sürgöny érkezett az Erdélyben, Magyarországon és Jugoszláviában élő rokonságtól és barátoktól.

Levelet intéztek az özvegyhez: Steinitzer Zseny tanárnő, aki többek között a következőket írja: — Az alkotó pontot tett. Megállott a legnagyobb szívnek dobogása... Irénkém! A Te gyászod egy ország gyászja. A jó Isten segítsége álljon melletted. — Özvegy Lukácsy Lajosné, az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa nevében Engel Gyula elnök, Kneffel Lajos, Lantos Miksa és még sokan.

A keddi nap folyamán százak és százak marándokoltak el egyébként Barabás Béla dr. otthonába, hogy vigasztaló szóval bátorítsák az özvegyet s egyben bucsut vehessenek Arad nagy fiától. A részvétlátogatások között az alábbi neveket sikerütfeljegyeznünk: özvegy Gellényi Ernőné, Marinkovics Péterné, Tabakovits Danica, Palágyi Ferencné, Palágyi Adrienne, özvegy Grósz Józsefné, özvegy Stauber Józsefné, Dálnoki-Nagy Lajos, Holländer Miksa és neje, özvegy dr. Demian Aurélné, dr. Demian Aurél, dr. Botioc Elek, dr. Nagy Sándor, dr. Parecz Béla, dr. Széll Lajos, dr. Balogh Andor, Purgly László, özvegy Lukácsy Lajosné, Keresztes Gyuláné, Probst Mihály, Brassay Arisztid, Bakonyi Kálmáné, Pongrácz Mór, Sulyok István, Szabó Gyula, Tüzes Erzsébet, Zedlicska Böske, Boros Károly és neje, Dékány Mihály, Bárdi Juliska, Faragó Mihály, Sztoz Lajos, Füredi R., Kohut Irén, Sztik Katalin, Kisházi Sándor, Barkó József, Stern Jakabné, Hajdu Jánosné, Haán mérnök, Kohut Kató, Novák Ella, Berkó Ferenc, Faragó István, Nagy Lajosné, Az Aradi Közlöny nevében Stauber János dr. főszerkesztő és Pülsi Géza szerkesztő keresték fel a mélyen sujtott özvegyet.

Dr. Barabás Béla ügyvédi irodája, ahol hosszú évtizedeken keresztül dolgozott, fekete gyászdrapériát öltött. Ott állították fel a gyászpompával feldíszített ravatalt, amelyen virágokkal borított érckoporsóban nyugszik az elköltözött Vezér. A ravatalnál a délutáni órákban megjelent dr. Wild Endre, aki beszélt a koporsót. A gyászdrapériákat és a ravatalt a Limbeck temetkezési vállalat készítette el, megkapó gyászpompát fejtve ki.

Az erdélyrészi Wizo-federáció országos konferenciája

Hétfőn délután nyitotta meg a Wizo erdélyrészi vezetősége az országos konferenciát. A Wizo otthona zsúfolásig megtelt az idegen delegátusokkal és az érdeklődő aradi publikummal. Eddig Aradon még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg a Wizo munkája iránt. A szervezeti kérdéseken kívül olyan általános érdekű ügyek kerültek napirendre a konferencián, amelyeknek aktualitását minden zsidó asszony ismerni akarja.

A konferencia elnöklét a Wizo erdélyrészi elnöknője, dr. Roth Dezsőné vállalta. Ő tartotta a megnyitó- és záróbeszédet és ő ügyelt arra mindvégig, hogy sorban és tervszerűen peregenek le az egyes programponctok. Reiter Lunka, az országos ügyvivő, közel másfélórás beszédében tartotta az ezévi szervezeti referátumot, melyből kiűnt, hogy az erdélyrészi Wizo mérföldléptekkel haladt ezidén úgy kultur-, mint Palesztina munkájában. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a Wizo az egyetlen cionista alakulat, amely nem foglalkozik politikával s célja úgy az egyes országokban, mint Palesztinában az, hogy életrevaló asszonyokat neveljen és megélhetést biztosítson a kenyér nélkül maradottnak.

A konferencia kedden délelőtt ért véget. Ezt megelőzően a délelőtti órákban minden delegátusnak alkalmá nyílt beszámolót tartani és a jövő évi tervzetét benyújtani. A vezetőséget, mely — mint most is — minden évben forma szerint lemond, nagy lelkesedéssel választották meg, majd bezárt a konferencia a Hatikva hangjaival.

ABBAZIA
HOTEL-PENZIO „SAN-MARCO”
Elsőelő családi penzió ABBAZIA legjobb részén. — Gyönyörű szanák, kilátással a tengerre. — Folyó hideg és meleg víz a szobákban. — Fürdők a házban. — Elsőrangú magyar konyha. 424
Teljes ellátás már 25.— Irtától.

Tatarescu miniszterelnök: „A kormányválság aggodalmas órái elmúltak“

**A kormány helyzete megszilárdult — Az újabb események megalapítják a válság hírét — A nemzeti-parasztpárt békit — Ellen-
tétes hírek — Tatarescu miniszterelnök nyilatkozata**

Bucurestiből jelentik: Az az izgalom, amely a kormány lemondásával kapcsolatos hírek nyomán az egész országban elterjedt, mára elült. A kormány helyzete megerősödött olyannyira, hogy a legnagyobb ellenzéki párt, a nemzeti-parasztpárt is támogatja és a Tatarescu-kormány — ha átszervezte is — de helyén marad, hogy elvégezhesse azt a munkát, amelyet programjában ígért és amelyre vállalkozott.

A fővárosban tudvalevőleg már csütörtökön elterjedt az a hír, hogy a kormány lemondott. Öfelsége azonban a lemondást nem fogadta el és a döntést pünkösdi utánra halasztotta. A továbbiakra vonatkozólag az volt a jóslat, hogy Averescu marsall kap megbízást kormányalakításra. A jóslatok szerint Averescu mellett Brătianu György, Argetoianu, Vaitoianu tábornok, Anghelescu jelenlegi közoktatásügyi miniszter, Iorga tanár és Presan marsall jutottak volna szerephez. A lefolytatott tárgyalások során azonban kiderült, hogy az Averescu-kormány megalakítása nehézségekbe ütközik, egyrészt a személyi kérdések megoldása miatt, másrészt mert a politikai tervezet azokkal a pártokkal is szemben találja magát, amelyek a jelenlegi kormány ellenzékei. Maniu,

Az aradi háztulajdonosok a viadukt felállítását és a közterhek csökkentését sürgetik

Nagyfontosságú ügyeket tárgyalt a Szövetség keddi választmányi ülésén

Az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének választmányja kedden délután Albu Cornel dr. elnöklété alatt ülést tartott, amelyen rendkívül fontos kérdéseket tárgyaltak le és szenvedélyes felszólalásokban mutattak rá a háztulajdonosokat ért súlyos sérelmekre. Legelsősorban kifogásolták azt, hogy a pénzügyminiszterium ismét két százalékkal emelte fel a háztulajdonosok adóját, amely Arad város javára szolgál. Ahelyett, hogy az adók leszállítására törekednének az illetékes fórumok, folytonosan növelik a háztulajdonosok közterheit. Dr. Demian Aurél, a szövetség ügyésze erre vonatkozólag részletes referátát adott.

— Fzenkívül a különböző taksákat is emelik — így hangzott a választmányi tagok panasza. — A vizdíjak és kéményszerési díjak leszállítását folyton ígérték, de, sajnos, ez nem valósult meg. A kéményszerési díjakat legutóbb 1926-ban emelték fel és habár azóta a munkadíjak és a közszükségleti cikkek ára csökkent a kéményszerési díjakat mégsem szállította le a város vezetősége.

Elmondták még azt is, hogy a városi költségvetés deficitjét elsősorban a háztulajdonosokra hárítják, ami természetesen tarthatatlan állapot. Nagy helyesléssel találkozott többek között Zubor Andor, Popa Constantin, dr. Stauber János és Brădean Athanas dr. felszólalása. A főorvos ugyanis azt kifogásolta, hogy a Mosóczy-telepet Arad főútvonalával összekötő viadukt még mindig nem készült el és nem tudható, mikor fogják azt rendeltetésének átadni. A mostani helyzeten haladéktalanul változtatni kell. Arra is rámutatott a főorvos, hogy a Mosóczy-telep uccáit és tereit alig öntözik, már pedig az ottani lakosság is hozzájárul a magas közterhekhez.

Ahelyett, hogy a város az uccák, a parkok és közterek locsolási díját saját maga viselné, azt kívánja, hogy a vízüzemek fedezzék ezeket a kiadásokat, már pedig a vízüzemek az így elhasznált víz árát áthárítják a háztulajdonosokra. A helyesléssel fogadott felszólalások után a választmány elhatározta, hogy Ursu János dr. polgármesterhez memorandumot intéz, amelyben a fenti panaszok sürgős orvoslását sürgeti.

Mihalache, Lupu, Madgearu és Popovici ismételt tanácskozások után úgy határoztak, hogy a nemzeti-parasztpárt a legerélyesebben szembe fordul minden olyan kormányzattal, amely nem az alkotmányos formák tiszteletben tartásával kerülne uralomra. A nemzeti-parasztpárt egyik vezetője kijelentette, hogy a liberálisokat hagyni kell, hadd dolgozzanak és legyen idejük munkaterveiket megvalósítani.

Jellemző a nemzeti-parasztpárt magatartására a hivatalos lapjának vezércikke, amely többek között a következőket írja:

— A polgárok, akik békésen végezték dolgukat, akik békevágyval a szívükben reménykedtek, akik semmi nyugtalanító eseményről nem tudtak: nyugtalanító hírekre ébredtek. Miért? A kormány külföldön tárgyal és eredményeket ér el, külpolitikai helyzetünk szilárd, a költségvetés most készül, a kormány nem követett el különösebb hibát, népszerűségét most akarja igazolni a községi válságokkal, miért kellene az országnak egyszerre a kormányválság megrázkódtatását szenvedni?

Hétfői kihallgatása után Tatarescu miniszterelnök kijelentette az országgyűlésnek, hogy az országgyűlés a közeli napokban megnyílik és megkezdődik a költségvetés és a különböző pénzügyi törvények tárgyalása. A jövő héten a kormány Cernautiban helyszíni közgazgatási értekezletet tart.

Tatarescu és Titulescu tanácskozásai

A politikai helyzettel teljesen tájékozott személyek véleménye és nyilatkozata szerint, a kormányválság elsimult és Tatarescu kabinetje derűlátóan tekintheti a bekövetkező eseményeket. A Dimincata közli, hogy Tatarescu miniszterelnök ma hosszabb távbeszélést folytatott Titulescu külügyminiszterrel, akit részletesen tájékoztatott a helyzetről és megjegyezte, hogy a kormányválság aggodalmas órái elmúltak. Tatarescu bizakodó hangulatára jellemző beszélgetés folyt le a miniszterelnök és minisztertársai között, amikor ezek ma délelőtt érdeklődő látogatást tettek otthonában. Tatarescu félig tréfásan szólott hozzájuk:

— Né lássalak itt benneteket, munkára éjjel-nappal, hogy június 5-ig befejezhessük a költségvetés tervezetét.

A Curentul és az Universul a kormányválság eseményét lezártak tekintve, inkább a kormány tervezett átalakításával foglalkoznak és közlik, hogy Uica tábornok, hadügyminiszter távozása egyelőre csak szabadságjellegű. Ha azonban mégis lemond, akkor utóda Condeescu tábornok, volt hadügyminiszter lesz.

Averescu tábornok felesége temetéséről már visszaérkezett a fővárosba. Utközben is tanácskozott politikai személyiségekkel. Többek között Brătianu Györggyel és Argetoianuval is eszmecsere folyt le az Adeverul tudni véli.

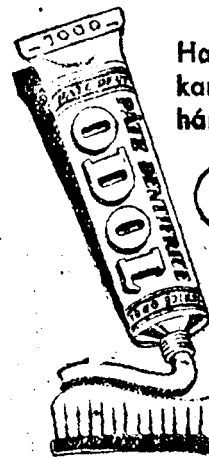
Egy misztikus találmány a kémek kezében

A haditechnika fejlődéséről sok új dolog hallatszik. Beszélnek egy olyan világraszóló találmányról, amely minden motorikus erőt — tehát autót, tankot, repülőgépet, hajót stb. — megbénít és használhatatlanná tesz. A nehéz zárak alatt tartott tervek természetesen erősen foglalkoztatják a kémeket, akik semmilyen eszköztől sem riadnak vissza, hogy ezt megszerezzék. Ez a kiinduló meséje az UFA új kalandorfilmjének. A VELENCEI RANDEVU (A titokzatos Gran) egy ilyen kémszervezet halatlannul ötletes trükkjeit és leleplezéseit tárgyalja, kiváló szereposztásban. A férfifőszerepetek Hans ALBERS és Albert BASSERMANN játsszák, a női főszereplők Olga CSEHOVA és a bájos, karsu Karin HARDT.

Az
ODOL
fogkrém
közkedveltségének megvan
az alapos oka

Hála alkalikus hatásának, az Odol fogkrém neutralizálja a szájsavat, amely a rágás folyamán keletkezik és a szájból maradt ételmaradékokat erjedésbe hozza. Odol fogkrém kiküszöböli a szájsavat és ezáltal megóvja a fogakat a romlástól.

Ha egészséges fogakat akar, használjon naponta háromszor.

ODOL
fogkrémet

hogy Argetoianu és Brătianu György korántsem osztják a kormány derűlátását. Sőt az Indreptarea még mindig arról cikkeznek, hogy a válság ma is teljes és a holnap már nem a liberálisoké. A bucaresti-i cikkek eltérő tartalma és véleménye külön érdekessége a válságnak. Az Adeverul például határozottan szögezi le, hogy a néppártnak hivatalosan nincs arról tudomása, hogy a válságot Averescu révén kívánja megoldani az uralkodó. Az Adeverul azt is hozzáfűzi, hogy ez esetben Averescut nem vezetnék parancsuralmi szándékok.

A tisztii előléptetések ügye

Politikai és különösen katonai körökben élnék feltűnést kelt a hadügyminiszterium hivatalos nyilatkozata, amely az erősen vitatott tisztii előléptetések tárgyában jelent meg. Eszerint a katonai előléptetések a törvényes rendelkezések szem előtt tartásával történtek meg és azokat a Hivatalos Közlönyben is közzétették. Legfelsőbb katonai körökben minden egyes tiszt helyzetét tisztázták és a minősítéseket szolgálati uton állapították meg és a hadügyminiszteriumban nem tettek egyebet, mint a minősítési táblázatot összesítették. Újabb előléptetések csak a költségvetési kereteken belül, a megüresedett tisztii rangoknak megfelelően történhetnek.

Central-Mozgó: Negyed 8 és fél 10 órakor: NAGANA. Főszereplő TALA BIRELL. — Reprizhelyárak: 8, 10, 15 és 20 lej. repülőbéllyeggel együtt.

Select-Mozgó: Még ma és holnap negyed 8 és fél 10 órakor. CONRAD VEIDT nagysikerű filmje A FEKETE HUSZÁR, történelmi keretben lejátszódó szerelmi történet. A többi vezetőszercepekben MADY CHRISTIANS, URSULA GRABLEY, WOLF ALBACH-RETTY és OTTO WALLBURG.

JÖN: BEBE DANIELS látványos énekes filmje, TÜZES VÉR.

Mussolini feltűnéstkelő beszéde a háborúról és a békéről

**„A háború az emberiség fejlődését — kíséri.” — A duce szerint
mélyebbre már nem süllyedhetünk**

Rómából jelentik: Feltűnést kelő beszédet tartott Mussolini az olasz korparciós parlament legutóbbi ülésén. A beszédben megokolta a legutóbbi fizetésleszállításokat, majd pedig a külkereskedelmi forgalomról szólva, kijelentette, hogy minden államnak vissza kell térnie az aranyalapra.

— Felmerül a kérdés: vajon megoldódik-e a válság, vagy súlyosbodik.

Mindenesetre meg kell állapítani, hogy feltűnően kedvező jelek mutatkoznak. Értékeztünk a mélypontra, melynél mélyebbre már nem süllyedhetünk.

— A kérdés most már az, megmaradunk-e ezen a mélyponton, vagy fokozottan új életet kezdünk. Véleményem szerint le kell mondanunk arról a reményről, hogy az emberiség visszatérhet a virágzás korszakába. A gazdasági élet fellendülése kizárólag politikai tényezőktől függ. A súrlódási felületek mind nagyobbakká válnak. Sohasem lett volna szabad lefegyverzésről beszélni, mert még a legjobb elméletet alapul véve is, felfegyverezve maradnak az államok.

— Európának — mondotta Mussolini — vég-

re el kell határoznia magát, hogy kontinentális politikát folytat, vagy pedig a kormány kicsúszik kezéből. Vagy megfiatalodik Európa, úgy intézményeiben, mint embereiben, vagy pedig számolni kell azzal, hogy holnap már nem állja ki az összehasonlítást Amerika, különösen pedig Japán erejével.

— A borzalmas kérdés, amely a világ történelmének hajnalától napjainkig egyformán nehezedik a tömegek lelkére:

béke lesz-e, vagy háború?

A történelem megtanított bennünket arra, hogy a háború olyan jelenség, amely az emberiség fejlődését kíséri:

A háború talán az emberiség sorsán nyugvó tragikum.

— Politikai életünk az ország belső ujjaépítése egyéb feladataink mind kívánatosabbá teszik számunkra a tartós béke korszakát.

Az olasz nép azonban még akkor is fegyverrel, nyugalommal és öntudatosan fog viselkedni, ha a másik drámai alternatíva következnék be.

Mussolini beszédét a hallgatóság tomboló tapsviharral fogadta.

A Daily Telegraph Mussolini beszéde után nagyot pesszimiztikusan ítéli meg a helyzetet és azt írja, hogy ez a beszéd semmiesetre sem szolgálta a leszerelés és a béke ügyét. Három nagyhatalom: Japán, az Egyesült-Államok és Olaszország nagy sietséggel új hadihajókat építenek, szóval felfegyverkeznek. Genfben pedig leszerelésről tárgyalnak.

zökkenés nélküli harmónikus illúziót keltek. Rózsa Anna Juliája megkapóan szép, poetikus jelenség volt és szárnyaló szopránja maradék nélkül hozta ki a gyönyörű melódiákat, Spataru stílusos, fiatalágtól duzzadó, nagyszerű játéku Rómeójában a lírai tenor szerep minden szépségeit ragyogóan énekelte. Ujeicu Lorenzo atyja kabinetalkítás volt, melegen, szívhöz szólóan énekelt. Feledhetetlen, álomszerűen szép este volt, mulasztott, aki nem hallgatta meg. (— w. dr. —)

* A budapesti színházak heti műsora. Nemzeti színház, Szerda: Az ember tragédiája, Csütörtök: A vihar, Péntek: Az idegen város (először); (A bérlet). Szombat: A pelikán, Vasárnap: Az idegen város. (C. bérlet) Hétfő: Az idegen város (B. bérlet). Kedd: Gyöngykalász. — Vigaszínház, Szerda, péntek, vasárnap: Ifjuság! Csütörtök és szombat: Az orvos. — Magyar Színház, Egész héten minden este és vasárnap délután: Vadvirág. (Az Andrássy-uti Színház vendéglátéka.) — Fővárosi Színház, Szerda: Sas-ucca, csütörtök (évadzáró előadás): Helyet az Ifjuságnak! — Fővárosi Operettszínház, Egész héten minden este Hölgyeim, elég volt! — Király Színház, szerda: Ördöglovas. — Budai Színház, Csütörtök délután és este, péntek, szombat, vasárnap délután és este: Ördöglovas (A Király Színház vendéglátéka.) — Teréz körüli Színház, Szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap (évadzáró előadás): Kacagó vásár. — Bethlen téri Színház, Egész héten mindennap: Vigyázat női szaksz!

Kedvezmény előfizetőinknek

Budapestre utazó előfizetőink az Aradi Közlöny kiadóhivatala által kiállított igazolvány alapján a budapesti Központi Színház-jegyirodától VI. Teréz-körút 5. (Uccai helyiség) 25% kedvezménnyel kaphatnak jegyeket a budapesti színházakba.

Keztyü-

Varró- és szabásati tanfolyam nyílik a legjobb bécsi szabásminták szerint.

Jelentkezni lehet: Bulev. Carol No. 34., földszint d. e. 10-12 — d. u. 8-5-ig.

Színház—Művészet—Irodalom

Romeo és Julia

A cluji operaegyüttes bucsufellepte Gounod regényes operájában

A szerelem sekszpiri örök nagy tragédiája mámoros transzban tartotta mindazokat, akik meghallgatták a cluji ensemble bucsuzásakor Romeo és Julia végtelen nagy, halálos szerelmének édesen áradó, finom francia muzsikába való szökkenését. Az avoni hatyru ötszáz éves drámai riportja aktuális, átütő és akut lelkeséggel virágozik fel mindenek között és minden hallható alkalommal, mert mindenek átmentek egy kicsit azon a teremítés végtelen elgondolásaiból jövő kimeríthetetlen és sokszor sorstragédiákban kicsúszósodó bizonyos érzésében. Romantika ide és idejét mult romantika oda, az előadás végén a hűvös, borzongós, felhős éjszakának kellett alaposan segítségünkre sietni, hogy kiragadjon bennünket abból a romantikus, poetikus mámoros, álomszerű veronai körülményből, amelyben a Capuleték és Montaguek viszályából keverődött fel a világ leggyönyörűbb, legszívebb szerelmi játéka: Romeo és Julia.

Gounod muzsikája ebben az operában éppen olyan szeretreméltó és behízelgően közvetlen szentimentális líra, mint a Faustban. A lírikus, szinte schumani hangvétel azonban a zenekar gazdagodásával és a merészebb méretű harmonizálással Wagner felé közeledik s a gazdagon áramló dallamok, a választékos megkapó harmóniak egy drámai atmoszférát, egy elementáris feszültséget felelőre kerekednek. Gounod vérből, gyönyörű muzsikája, az invenció nemes, keresetlen előkelősége és a kis formák finom, artisztikus előkelősége a clujak produkciójában nagyszerűen érvényesültek.

Valóban a legszebb estjük volt, a legértékesebb, a legnemesebb és a legtökéletesebb, mert a Bródy karmester vezette zenekar játéka, a szólisták és a kórus, a gyönyörű diszletek, kosztümök és világítási hatások, a tömegjelenetek minden

„Pustol” „Binicid”

sváb-, muszka- és egér-
pincebogár irtószert és patkányirtószert.

Hatása biztos, ára olcsó!

Gyártja:

Moskovits Ipartelepek r.-t.

Oradea.

410

Kapható mindenütt!

... Színház az őserdőben. A Belga Kongó leg-
ellágyottabb vidékén a Brazza folyó felső folyá-
sától kétszáz kilométerre lakom az őserdőben.
Mégis minden héten résztveszek a pesti színhá-
zak premiején. Ezt írja a Délibáb egyik Belga
Kongóban lakó előfizetője, aki mindenről értesül
kedvenc színházi hetilapja révén.

... A fűthető hártsnya, az élető la és a koffer-
ben dobogó szív. Egy francia tudós olyan vegyi
anyagot talált fel, amellyel ha átítatjuk a hártsnya
talpát, lábunkat is melegen tarthatjuk. Egy német
vegyszár különleges eljárással a közönséges ha-
sábfából jóízű és nagy táperejű táplálékot készi-
tett. Egy angol sejtkutató kofferben magával vi-
zi egy csirke kioperált szívet, mely a táplolat-
ban egy pillanatra sem szűnik meg dobogni. Eh-
hez hasonló kuriozumok százait közli minden hé-
ten Tolnai Világlapja, a népszerű képeslap.

... Bacillus mint kelmeminta. Marcelle Lehante
világhírű párisi kelmeminta-tervezőnő érdekes
nyilatkozatban mondta el, hogyan készülnek hí-
res térvrajzai: A férjem bakteriologus és én az ő
mikroszkópián keresztül megfigyeltem bacillusok bi-
zarr alakját alkalmazom kelmémimen. A bacillus-
ruha nagy divattá vált Párisban s divat legutóbbi
alakulásáról híten s érdekesen számol be a Párisi
Divat most megjelent új száma.

A világ legmulatságosabb darabja

Hölgyeim, elég volt!

Minden este 9 órakor.

Legdrágább hely 4 pengő.

Párisban 2000 előadás.

Fővárosi Operettszínház.

Halálos repülőkausztrófa Constancia közelében

Constantából jelentik: Ma a katonai körrepülé-
lésen halálos baleset történt. Az egyik
gép, amelyen Sava Rotaru hadnagy és Cucer
altiszt repültek, Constanta közelében levő Torto-
man községnél lezuhant és két utasa szörnyet
halt. A gép vezetői Ohica herceg díját akarták
elnyerni és Bazargic, Balic, Constanta, Galati,
Iasi érintésével Bucurestibe próbáltak visszajutni.
Moiseanu constantai főügyész a csendőrlégitő pa-
rancsnokának vezetőjével még az este kiszállt a
helyszínre és megkezdte vizsgálatát.

Magyar vagy német irato-
kat románra,

román nyelvü-
eket magyarra vagy németre

fordít és hitelesít

**T. SELAGIAN tanár,
hites tolmács és fordító.**

Cim: Arad, Kereskedelmi Iskola (Kultur
palota mellett) földszint, balra első ajtó, 1762
Hivatalos órák: d. e. 9-1-ig és d. u. 3-7-ig.

Vața de Jos (Alváca) kénés és szénsavas

hőgyógyfürdő

Csusz, rheuma, köszvény,
ischias, lóhímbosodás és kü-
lönféle női bajoknál szen-
sívölő gyógyhatás

Erdély legolcsóbb gyógytelepe

Orvosi ellenőrzés,
Kitűnő konyha, Allandó zene,
Pörmentes hegyi levegő. 2172

Teljes napi penzió Lei 100-tól.

Prospektussai készsége szolgál az IGAZGATÓSÁG

Aradiak utazása

A Vaskapun át Ada-Kaleh szigetére

Kemal pasa reformjai a „Rózsák szigetén“ — Egy játékos, aki „nyer“

Szemerklő, szitáló esőben, kissé álmosan és talán fáva is indul hajnali háromnegyed öt órakor az aradi állomásról a Consum különvonata. Hat vagon telve utasokkal, akik hat tárasztó és megszokott hétköznapi után egy necessaire-t magukhoz véve, otthagyták az üzletet, hivatalt, üzemet, rendelőt, ahol életüket töltik és elindultak — két napra — abba a birodalomba, amelyet az angolok egy összetett szóval úgy jelölnek, hogy: *Week-end*.

Az utasok nagyrésze már az induláskor az *Aradi Közlöny* által kiadott és díjmentesen szétosztott részletes utiprogrammot tanulmányozza, amely általában örömet keltett a kirándulók között. Mások az eget kémlelik és aggódva gondolkodnak arra, hogy vajjon milyen idő lesz, mire az ut első jelentős állomásához, Turnu-Severinhez érkeznek. Azonban ügyelnek a Consum vezetősége mindenről gondoskodott. Timisoara, ahol újabb három vaggont csatoltak a szerelvényhez, még zuhogott az eső, de valamivel Orsova előtt már kiderült az ég és mintha filmen a „blende“ nyílna, eloszottak a felhős és kisütött az égen minden kirándulók patrónusa: a Nap.

És — miként a filmen — itt is a „blendének“ ez a nyílása nyitotta meg az események sorozatát. Az ablak mellett premier planban rohan a táj, hegyek és sziklák suhannak el az utasok szeme előtt és a jobboldalon feltűnik egy napsütötte, széles sáv: a Duna. A vonat a folyam partján áll meg, ahol már fehéren és ragyogón, lengő zászlóval az árbóc ormán vár „Grigore Manu“ nevű hajó. A kikötőben egy cseh, egy magyar és egy jugoszláv hajó horgonyoz, a távolban pedig egy uszályhajó körvonalai látszanak. Az utasok percek alatt lepik el a fedélzetet, járják be a hajót, amely csakhamar kisiklik a kikötőből és lassan elindul fölfelé a Dunán.

Ütőér Középeurópa számára

A jobboldali parton egy granicsár tisztelig, a bal partról pedig egy jugoszláv járőr nézi a hajót. Valaki most megszólal mellettem, a folyamra mutat és ezt mondja:

— Középeurópa ütere...

A szomszéd helyeslően bólint, tekintete a hullámokra vetődik és aztán hosszú beszélgetés alakul ki arról, hogy mit is jelenthetne ez a folyam — gazdaságos kihasználás esetén — Középeurópa számára, *ütőér lehetne valóban, amelynek létezése az életet pumpálná a hat középeurópai állam gazdasági szervezetébe.*

A „Grigore Manu“ utasai — számszerint hat-százán — felfedező utat tartanak a hajón. Lent a gépteremben fiatal, barna ember olajos kannával járja körül a gépet, hatalmas lendítőkarok dolgoznak és a kazánból felpiroslik a lobogó nyers petróleum fénye. A fedélköz és a fedélzet ragyog. A parancsnoki hidon *admirálsi büszkeséggel áll a kapitány és a messzeséget kémleli.* A hidon lépésőjénél matróz. Ő jelent be a kapitánynak, aki a hidon lévő fiülkében fogad. Bemutatkozik.

— Ilie Floricel, a „Grigore Manu“ parancsnoka — majd pedig a következőket mondja: A „Grigore Manu“ a román folyami szolgálat legnagyobb utasszállító gőzöse. *Hatszáz lóerővel rendelkezik és maximális befogadóképessége nyolcszáz utas.* Hajónk Galati és Turnu-Severin között bonyolult le rendszeres közlekedést és csak kivételes alkalmakkor visz kirándulókat is.

Néhány amatőr-fényképész is feljön a parancsnoki hidra s innen fényképezi a tájat. Egyébként úgy a hajót, mint a Duna két partját *valóságos ostrom alatt tartották egész idő alatt a fényképezőgépek lencsái.* Egymásután kerülnek gépek filmtekercseire az égbemeredő sziklák, az elvonuló partok, községek, egy szerb hajó, amelyről kiránduló iskolásgyerekek integetnek, a történelmi távlatot vetítő Traian utja, a kopott „*Tabula Traiana*“, aztán a román parton a Széchenyi utja, a Vaskapu és Kazán-szoros csodás részletei és egy vontatógőzös, amely eltűnik a Kazán-szoros kanyarulatában. Itt fordul vissza a hajó és indul el Ada-Kaleh felé.

A több évszázados erődítés kapuján az a biztató felirat fogadja a látogatót: *„Itt török dohányok kaphatók.”* Bent, a hosszú bazársoron pedig egy különös cégtábla vonja magára az utas figyelmét: *Ahmed Hassan Reisz.* Ez már nyilván bevándorolt „török“. A kirándulók megrohanják a bazárokat, a török kávéházakat és csakhamar ráhat, török cigarettával, rózsavizzel gazdagon felszerelve vonulnak tovább. A „Grigore Manu“ utasai *hosszavetőleges* számítás szerint 40—50 ezer lejt hagytak egy rövid óra alatt a derék *ada-kalehieknek.*

A mecsetben rövid interjút ad az imám. Fiatal ember, turbán a fején, hibátlanul beszél románul: — *Három éve vagyok Ada-Kaleh-n* — mondja. Én töltöm be az imám és a tanító tisztjét. A szigetnek jelenleg 640 lakosa van. Templomunk 1799-ig franciskánus kolostor volt és csak azután vették birtokukba a törökök. A szőnyeget, amely lábunk előtt fekszik, *1904-ben ajándékozta az ada-kaleh-i mecsetnek Abdul-Hamid, az utolsó török szultán.* Nagysága 144 négyzetméter, súlya 480 kilogramm, *értéke pedig ötmillió lej.* Az elmúlt évben egy angol nagyiparos meg akarta vásárolni hétmillió lejért, de nem adtuk oda. A szőnyegre természetesen csak cipő nélkül szabad lépni.

Az imám azután átnyújtja névjegyet, amelyen az alábbi szöveg állt: *„Ahmed Ali imám és tanító, Ada-Kaleh-sziget.”* Az imám azzal fejezi be nyilatkozatát, hogy *Kemal* pasa reformjainak hatása alatt Ada-Kaleh-n már megszűnt a többnejűség és a nők megváltak a fátyolviselőtől.

A hajó szirénájának hívó bugására visszafelé indul az utasok raja és tíz perc múlva a „Grigore Manu“ már folytatja útját vissza, Turnu-Severin felé. A fényképezőgépek újból elkezdik működésüket. A legjobb hangulatban érkezik meg a társaság Turnu-Severinbe, ahonnan vonat visz *Baile-Herculana*-ra. Itt az állomáson *Hossu* János polgármester fogad, aki közvetlen szavakban tolmácsolja üdvözlését a Consum vezetői előtt. Este kilenc órakor a kirándulók már elfoglalták szobáikat, megvacsoráltak a Dacia-étteremben, majd pedig a Ferdinand-szálló nagytermében kezdetét vette a tánc, amelyet csak hajnali négy órakor fejeztek be.

A mulatságos epizódok egész sorozata játszódott le Baile-Herculana-n, amelyek közül a legérdekesebb a kaszinóban történt. Egy aradi magántisztviselő, bár nem ismerte a játék szabályait, a roulette-teremben játékba kezdett. A tisztviselő a játékvezetőhöz fordult, a kéréssel, hogy öt darab huszast zsetont adjon át neki. A játékvezető a zsetont fel is váltotta és a zsetonokat véletlenül az ötös számra dobta. Közben megindult a játék és az ötös szám jött ki. A játékvezető bejelentette, hogy az az ur, aki az öt darab huszast zsetont az ötös számra helyezte el 3.500 lejt kap és már tolta is felé a gereblyével a zseton-halmot. A tisztviselő azonban, aki nem értette, hogy mi történt, elhárítólag intett kezével:

— Én nem kértem ennyi zsetont. Csak öt darab huszast kérek...

A játékvezető erre fordított egyet a gereblyén, a 3.500 lejt visszavette és száz lejt értékű zsetont adott a tisztviselőnek, aki csak ekkor ébredt tudatára annak, hogy mit tett. Amikor később Haas aradi adófőnökkel alakozott, ez a következőket mondotta neki: „Uram, Önre a jövőben pech-adót fogunk kivetni...”

Az utasok közül sokan rándultak ki az ugyne-

Asszonyom!

Férjiben és kölnivizben ne csak a külsőt, hanem a belső tartalmat is nézze. Ezért használjon

Molnár-Moser
kölnivizet 410

vezett izzasztó barlanghoz. Itt állandó moraj-közegette gyógyító kengázok törnek elő. A nyugat-európai nivóju fürdőhely olyan vendégeit láttam itt, akiket kevesen vesznek észre. Parasztasszonyok ültek itt. Betegek. Tehát nem üdülni, hanem gyógyulni jöttek. Amikor megkérdeztem az egyikőt, hogy hová való, egy távoli falu nevét mondja „Mikor jött?“ „Két napja.“ „És, mikor megy?“ „Holnap.“ „Hogyan?“ „Gyalog.“ „És nincs az messze? Birja a fájós lábával?“ „Dehogyan van messze. Egy napi gyalogjárás után hazakerünk.“

A társaság hétfőn megtekintette Baile-Herculane nevezetességeit: a „Hét forrást“, a rabló-barlangot, a Gizella-keresztet. Ugy itt, mint az al-dunai út tartama alatt Sándor Jenő, az Aradi Közlöny fotóriportere számos érdekes felvételt készített. A képek mátol kezdve az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalában megtekinthetők, rendeléseket pedig Sándor Jenő műtermében lehet eszközölni, (az evangélikus templom mellett).

Kedélyes utazás Arad felé

Hétfőn este 10 órakor indultak vissza az utasok egy mindvégig kedélyes, felelthetetlen elmélyekben gazdag kirándulás után vissza Aradra. A rendezőség munkája véget ért. És itt mindjárt meg kell említenünk, hogy az egész utazás a legpontosabban, minden zavaró momentum nélkül bonyolódott le. A Consum vezetősége és tisztviselői kara — Székely Mihály elnökkel és Friedmann Gyula-cégvezetővel az élen — mintaszerűt produkált. A Consum meghívására a kiránduláson résztvevő Domán Sándor, az Aradi Kereskedelmi Testület-elnöke is. A szerelvényt Franz timisoarai főmérnök vezette, aki a Bánáton való átutazások alkalmával az udvari vonatokat vezeti.

A vonatban visszafelé kedélyes hangulat uralkodott a fiülkéből énekszó hallatszott, a tájra már sötétség borult, a „blende“ lassan bezárult: lepergett az utolsó jelenet is.

Ami ezután következik, az már csak annyi, mint amikor a moziban felcsapódnak a székek, az ajtók bezárunk, a közönség elindul és a nyitott ajtón át szemébe csap a megszokott ucca, az ismert cégtáblákkal és, ami röviddel ezelőtt valóság volt, már csak az emléken él és az ember érzi, hogy az a kissé kesernyés valami, amit most idegenkedve és bizonytalanul beszív, már visszavonhatatlanul a — Hétköznapi levegője.

Molnár Tibor.

Miért terjedt úgy el

Goodrich
GUMMIJA?

Mert aki használja, ott nincs hiba.

GOODRICH S. A. R. BUCURESTI

Depozitul ARAD,

(CONS. **BÉLA HERZFELD**)
Calea Banatului 8-10.

HIREK

Földalatti repülőtér

A Daily Express külön tudósítója részletesen beszámol lapjában az állítólagos német fegyverkezésről. A birodalmi hadsereg legújabbban a Hannover közelében lévő Celleben hatalmas földalatti repülőtérrel létesített, amely kizárólag hadügyi célokra szolgál. A hatalmas mezőn három óriási hangárt emeltek. E hangárok falai csillogó rózsaszínűek, tetejük üvegből van és hatalmas szürke vasajtók zárják el. A hangároktól egy negyed mérföldnyire építik a hivatalokat és a légénység barakkjait. Ezek az épületek még nem készek és a repülőtér földalatti munkálatai sem fejeződtek be.

Háboru esetén a német hadi repülőgépeket egy külön szerkezet segítségével lesüllyeszlik a föld alá a bombák elől biztos kavernákba. Amikor az angol lap munkatársa titokban meglátogatta a repülőtérrel, a hangároknak nem voltak repülőgépek. Viszont az újságíró láthatta az óriási petróleumtárolókat, amelyek mindegyikébe 5000 liter petróleum fér. A tartályokat zöldesszürkére festették és hatalmas kocsikra szerelték. Állítólag a birodalom két másik hasonló repülőtérrel akar létesíteni a lüneburgi mező tözsomszedságában.

A birodalom a jelen pillanatban nem rendelkezik légi flottával. de nagyon hamar fölépítheti azt. A hadi repülőgépek alkatrészei készen vannak és szétszórva fekszenek a birodalom különböző részeiben biztos raktárakban. A motorokat egy angol gyár készítette, a szárnyakat egy német üzem, a gépek törzsét pedig egy másik gyár. Az összeillesztésre szükséges alkatrészek ugyan csak készen vannak. A Junkers-művek néhány nap alatt befejezhetik a repülőgépek megépítését. Legújabbban ismét több száz repülőgépmotort rendelt a birodalom Amerikában. Hamburg legújabb hajógyára, Blohm et Voss cég új rendszerű repülőgéptörzsét gyártott és a cég üzemeiben legújabbban három schichtben dolgoznak éjjel-napal a repülőgéptörzsök elkészítésén. Ugyanitt kipróbálták az új rendszerű fémeket is, amelyet négy óráig izzasztanak forró vízben, úgyhogy papírhávvá válik. Ha az anyag kihűl, olyan kemény, mint a legerősebb acél s mégis könnyebb az alumíniumnál.

IDŐPROGNÓZIS. Északi légáramlás, nyugat felől lehűdés, esetleg kisebb eső még lehetséges, lassu hőemelkedés.

A magyarság győzelme az odorhei választáson. Odorheiből jelentik: Az odorhei-i időszaki választáson, amelyen a Magyar Párt, a kispárt, valamint a lunian-párt és a kamatellenes liga közös jelöltje küzdött, a Magyar Párt jelöltje Abrudbányai Ede győzött 13.784 szavazattal. Réti Imre, a kispárt jelöltje 2231 szavazatot, míg a harmadik jelölt 1414 szavazatot kapott.

Háborus lángokba borult Délarábia. Kairóból jelentik: Délarábia ismét háborus lángokba borult. Jahiemant, aki a békeszerződést aláírta, elmozdították és a főparancsnokságot fia, a trónörökös vette át. A trónörökös szétverte a fegyverszüneti megállapodást és csapataival újból megindult a határok felé. Ibn Saud csapatai erre a híre ismét megkezdtek az előnyomulásukat és az ellentétek összeütöztetése a legközelebbre várható.

A nemzeti vívóbajnokság eredményei. Bucurestiből jelentik: A nemzeti kardvívóbajnokság véget ért. Eredményei a következők: 1. Slavescu főhadnagy 8 gy. 33 tuss, 2. dr. George Mara (U) 8 gy. 42 tuss, 3. Drogheanu (Buc.) 8 gy. 44 tuss, 4. Radulescu kapitány (Buc.) 8 gy. 46 tuss, 5. Cipler (Satumare) 7 gy. 37 tuss, 6. Szathmáry 6 gy. 42 tuss, 7. Eröss László (Cluj, Haggibbor), 5 gy. 45 tuss, 8. Roxin (Crisana, Oradea), 4 gy. 48 tuss.

Ciorescu Tache, a szigurancahivatal főnökét ma a Therápia szanatóriumában megoperálták. Ciorescu Tache szigurancafőnökénél ma vakbélgyulladás tünetei mutatkoztak. Kezelőorvosa indítványára nyomban befeküdt a Therápia szanatóriumba, ahol Roth Marcell dr. egyetemi magántanár sikeres műtétet hajtott végre az állambiztonsági hivatal vezetőjén. A késő esti órákban nyert értesüléseink szerint az operáció kitűnően sikerült és Ciorescu Tache a körülményekhez képest jól érzi magát.

— Timisoara társadalmának osztatlan részvéte mellett hegyezték örök nyugalomra Berger Manó igazgatót, akinek elhunytával valóban a Bánság egyik legjelentősebb gazdasági tényezője dőlt ki. Berger Manó Aradon kezdte pályafutását és már jómódu ember volt, amikor a timisoarai Leszámitoló Bank R.-T. szolgálatába lépett, mint főpénztárnok. Csakhamar aligazgatója, majd pedig igazgatója lett a Leszámitoló Banknak. Berger Manó kitűnő képességeit legmagasabb helyről jött elismerés is nyugtázta, amennyiben őfelsége a „Meritul Comercial si Industrial” I. osztályu keresztjével tüntette ki. Temetésén Drechsler Miksa dr. főrabbi, Jakobi Kálmán dr. a Dermata Művek R.-T. igazgatója, a Leszámitoló Bank igazgatója és a vállalatok nevében bucsuztatta a kiváló munkatársat, majd pedig Polacsek Armin dr., az I. kerületi zsidó hitközség alelnöke mondott gyászbeszédet. Megjelent a temetésen többek között Nistor Demeter dr. prefektus és Coman Agoston főpolgármester is.

— **Házasság.** Braum Duci és Singer Poldi, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Aradváros fogadalmi ünnepét ülte meg vasárnap a katolikus társadalom.** A Szentháromság szobra előtt felállított fogadalmi sátorban délelőtt 10 órakor ünnepi szentmise volt, amely hagyományos keretek között folyt le. Mint ismeretes, kétszáz esztendővel ezelőtt az Arad fölött elszárgultó pusztító pestisjárvány megszűnéséért fogadalmat tett Arad lakossága felekezeti és nemzetiségű különbség nélkül, hogy minden esztendőben megünnepelik Szentháromság vasárnapját. Két évszázadon keresztül hagyományos fénnel ünnepelték meg ezt a napot a felállított Szentháromság szobra előtt, azonban az idén sok minden zavarta az ünnepi hangulatot. A fogadalmi sátor ponyvája szétfoszlott s ezért néhány zöld gallyal bekerített szabad térségen tartották meg a szentmisét, amelyet a vásárosok lármája, az uccai forgalom is nagyon zavart. Így tűnnek el lassan a régi hagyományok utolsó emlékei városunkból... A szentmisét P. Szabó Gábor minörta szerzetes mondotta, Szabó Dániel hitoktató pedig ünnepi beszédet intézett a hívekhez. A papság körmenetileg vonult ki a templomból a szentmisére, majd ugyanígy vonult vissza, hogy megadja az ünnepi jellegét.

— **Arad református társadalmának tekintélyes része kirándulást rendezett vasárnap Padureni-re,** hogy meghallgassák jelöltjük: Nagy Zoltán esperes prédikációját. A lelkes csoport részt vett a padureni-i református templomban megtartott istentiszteleten. A kis templom zsúfolásig megtelt az aradi és a környékbéli hívekkel, úgyhogy a helybéli hívők az uccáról voltak kénytelenek végighallgatni az aranyshajú Nagy Zoltán ragyogó prédikációját. Istentisztelet után az aradiak csoportja megvárta a templomból kilépő lelkeszt, akit Péterffy Miklós az aradiak csoportjának egyik fiatal lelkes tagja, keresetlen szavakkal üdvözölt. Péterffy szavait dörgő éljenzés követte. Majd megtekintették a református parochiát, a kultúr-házat és a református iskolát, ahol az idén 170 gyermek nyert oktatást. A kirándulók elhatározták, hogy a jövő vasárnap ismét meglátogatják Nagy Zoltánt.

Békefy—Szalay

tanítványok zenevizsgálója (vizsgahangversenye) június 3-án, vasárnap délután fél 5 órai kezdettel a Kulturpalota kistermében. 2214

— **Halálozás.** Szász Pálné szül. Eszlinger Vilma folyó hó 29-én, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 30-án, délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— **Hőhullám Amerikában.** Newyorkból jelentik: Az amerikai buzatermő vidékeket újabb hőhullám árasztotta el, úgyhogy a megmaradt termés nagyrésze szintén pusztulás előtt áll. Amerikában a hőmérséklet évtizedek óta nem tapasztalt megre fordult. A szárazság nemcsak Amerikában pusztít, hanem Európa több részében is. Lengyelország déli részén a szárazság miatt a termés nagyrésze teljesen elpusztult. Az angol hadvezetőség londoni jelentés szerint, nem tartja meg a nyári hadgyakorlatokat a természeteiellenesen meleg időjárás miatt.

Aradi Ortodox Izraelita Hitközség.

HIRDETMÉNY!

A fenti hitközség Előjárósága közhírré teszi, hogy a cca. 200—300 mázsa évi szükségletét képező kóser hus ellátás és kimérés jogát haszonbérbe óhajtja adni. Írásbeli zárt ajánlatok június hó 15-ig a hitközség jegyzői irodájába adandók be, hol a szükséges fevilágosítások is nyerhetők.

— **Öngyilkos lett egy agrári gazda.** Agrisról jelentették az aradi ügyészségnek, hogy Damacus Igna ottani gazdálkodó borotvájával elvágta a nyakát és rövid szenvedés után meghalt. Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy Damacus tette gyövyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Akinek a szív működése rendetlen,** ugyszintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

— **Érdekes ügyben érkezett legutóbb feljelentés az aradi ügyészségre.** A curtici-i baptista egyházközség elnöke, Ungurean Ioan feljelentést tett Maris Illés curtici-i gazda és több társa ellen, a kiket azzal vádolt, hogy az ottani baptista imaházról levették a lakatot, oda új lakatot szereltek és ilymódon meggátolták, hogy a hívek többsége az imaházba mehessen és ott istentiszteletet tarthasson. Ungurean a curtici-i baptista egyházközség nevében beadványt nyújtott be az aradi járásbíróhoz, amelytől annak megállapítását kérte, hogy az imaház az ő vezetése alatt álló egyházközség tulajdona és nem azé a disszidens csoporté, amelynek Maris Illés a vezetője. Az ügyvel kapcsolatban kiszállt Curticira Seracu Adrian vizsgálóbíró, aki a helyszínen kihallgatásokat eszközölt, ma pedig a járásbírószágon hallgattak ki több tanút. Az ügyészség a bűnvádi feljelentés ügyében mindaddig nem hoz döntést, amíg a járásbírószágon nem állapítja meg, hogy melyik község tulajdonát képezi az imaház. A vizsgálóbírószágon ma lerendelte annak bizonyítását, hogy mind a két csoport bír-e jogi személyiséggel és hogy telekkönyvileg melyik csoport szerepel tulajdonosként.

— **Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

FÖLDES: Str. Emlinescu,
KÁRPÁTI: Boulevardul Regele Ferdinand,
ROZSNYAI: Plata Avram Iancu.

URANIA

MA, szordán 7-15. és 9-30 órakor

Legolcsóbb helyárrakkal Lej 6, 8, 10, 15.

Vöröshaju asszony

ANITA LOOS regénye filmen.
Főszerepben a SEX-APPEAL, buja szépségű,
vöröshaju királynője.

JEAN HARLOW

Jön! SYLVIA SIDNEY.

Olcsó társasutazás indul jun. 22-án Görögországba, Törökországba, Kisáziába **8570 lejért**

Részletesebbet: az „Aradi Közlöny” utazási osztályánál, telefon 151. sz.

— Az elemi és középiskolákban most folynak a római katolikus hittanvizsgák, amelyek két napon belül befejezést nyernek. Mayer Ker. János apátplébános és dr. Lakatos Ottó plébános, szentszéki tanácsos látogatnak el minden elemi és középiskolába, hogy a hittanvizsgákat lefolytassák. A vizsgabizottság meg van elégedve a növendékek vallásos nevelésével és általánosságban dicsérőleg nyilatkozott a hitoktatók munkájáról.

— Összinte sikerek mellett mutatkozott be vasárnap délután Sebes Ny, a kitünő ritmikus tornatanárnő iskolája, amely első színpadra lépése alkalmával kivívta magának a közönség lelkes elismerését. A zsidó elemi iskola tornatermében vasárnap délután 5 órai kezdettel folyt le a bemutató nagy érdeklődés közepette. A publikum zsúfolásig megtöltötte a helyiséget és lelkesedéssel tapsolt Sebes Mynnek, a tehetséges tánctanárnőnek és egytől-egyig talentumos növendékeinek. Néhány szép tornagyakorlat után elragadóan bájos waltzer következett, amelyet Kornai Éva adott elő finom rimuszékkal, graciózitással. Meglepetést keltett a kezdő növendékek ügyesen összeállított táncszáma. Schubert „Ländler”-jére Breier Kató, Fuchs Cica, Löwi Klári, Kormos Juci, Löbl Elly, Vértes Klári, Klein Rózsi, Böhm Ági, Markovits Évi és Szimányi Zsuzsi lejtettek táncot nagy siker mellett. Földes Magdi és Jellinek Laci táncszáma csupa ötlet, csupa kedves karrikatura volt. Sok tapsot kaptak a haladó növendékek, akik Szivárvány-táncot adtak elő: Kell Marianne, Kornay Anny, Löbl Elly, Messer Klári, Markovits Évi, Földes Magdi és Szimányi Zsuzsi. „Baba és Bábu” címmel Kell Marianne és Messer Klári adtak elő hangulatos táncszámot igen kedvesen, majd Messer Klári Rubinstein „Melodie”-jára táncolt valóban művészi átérzéssel és kifinomult mozdulatokkal. A műsor kiemelkedő száma a felnőttek zenés gyakorlata volt, amely csupa ritmusérzék, táncrajongást tükrözött. Kronovith Klári, Goldstein Lenke, Rosenberg Lenke, Schreiber Adél, Weisz Magda és Weisz Sári arattak őszinte sikert a zenés gyakorlatok előadásával. A közönség lelkesen ünnepelte a tehetséges növendékeket kitünő tanárjükkal együtt.

Jégelőfizetés olcsóbb és megbízhatóbb **REUSZ** jéggyárban, Bulev. Regele Ferdinand 33. Telefon 141. 1772

— Vasárnap első áldozások folytak le az aradi Minoriták templomában, valamint a Mosóczytelepen. A Minorita templomban a róm. kath. fiu elemi iskola II. osztályának növendékei áldoztak dr. Lakatos Ottó plébános vezetése mellett. Mise után a katolikus gimnázium tornatermében gazdag reggelivel vendégelték meg a gyermekeket. A Mosóczy-telepi templomban a Gizella- és Erzsébet-uccai iskolák növendékei végezték első áldozásukat. A gyermekeket Iványi Kázmér hitoktató készítette elő az áldozásra. Szentmise után a Mosóczy-telepi Katolikus Kör helyiségében az ottani Missziós Társulat vendégelte meg a gyermekeket dus reggelivel.

— Gaiban vasárnap megalakult az aradi Katolikus Kör Hőkegyesülete. Az új katolikus társadalmi és hitbuzgalmi egyesület célkitűzései közé tartozik a katolikus szellem terjesztése társadalmi alapon. A gai-i Katolikus Kör vasárnap délután közgyűlést is tartott, amelyen Dániel Péter földbirtokos elnököl. Az alakuló közgyűlést kimondották a Katolikus Kör megalakulását és megválasztották a vezetőséget.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

— A rovinei és pecicai „Wizo” csoport vasárnap délután az Astra-moziiban jól sikerült gyermek-délutánt rendezett. A műsoron Fülöp Györgyi román tánc, Linenberger Lia angol tánc és szavalat, Guttman Judit héber szavalat és monolog, Éliás Magda lepke-tánc, Kohn Judit és Weisz Lili tiroli-tánc, Roth Erika és Zeisler Vera fátyoltánc, Deutsch Magda és Deutsch Ica keleti-táncal szerepeltek. Vitrin jelenet Zeisler Vera, Fülöp Györgyi, Kohn Judit, Guttman Judit, Roth Erika és Weisz Lili adták elő. A műsor utolsó száma a „Tündérkert” című mesejáték volt. A szereplők: Tündérkirálynő: Deutsch Ica. Rózsák: Roth Erika, Guttman Judit, Weisz Lili és Zeisler Vera. Lepkék: Éliás Magda, Linenberger Lia és Fülöp Györgyi. Méhecskék: Guttman Tibor és Deutsch Andor. Konferált: Deutsch Magda. A közönség a termet zsúfolásig megtöltötte és a „kis művészek” bájos és kedves játékát nagy tapssal jutalmazta. Az előadást a jövő héten megismétlik.

— MATÓL KEZDVE MINDEN JEGY UTÁN EGY LEJ PÓTDIJAT SZEDNEK AZ ARADI MOZGÓSZÍNHÁZAKBAN. Az aradi pénzügyigazgatósághoz kedden távirati rendelet érkezett, melyben a pénzügyminiszterium elrendeli, hogy e hó 29-től, keddtől kezdve minden mozijegy után egy lej pótdíj szedése kötelező. A befolyó összeget a belföldi filmgyár alapítására és fejlesztésére fogják felhasználni.

A GUTENBRUNN SZANATORIUM

BADEN bei Wien

Értékesek óta kedvelt tartózkodási helye a magyar úri társaságoknak. — Leglökéletesebb komfort. — A legmodernebb orvosi berendezések. — Magyar orvosok. — Világhírű diétás konyha. — Saját kényes fürdők a házban. — Szivostály. — Szórakozások. — Bridgje, tánc, hangversenyek. — Hatalmas park. — Sport.

— A lipovai Notre-Dame ovoda záróvizsgája. Vasárnap délután nagyszámu közönség jelenlétében tartotta meg záróvizsgáját a lipovai Notre-Dame vezetése alatt álló ovoda, a zárda nagytermében. A csöppségek, fiuk és leányok verseket, táncokat, különböző jeleneteket adtak elő nagyon ügyesen. A megjelent közönség sok tapssal honorálta az apró szereplőket. A betanítás nehéz munkáját Mária Hilberta nővér végezte igazán anyagi türelemmel és kitartással. Ennek eredménye volt, hogy a csöppségek méltóan álltak meg helyüket és sok tapsot kaptak. Hegedűn Révai Emil zenetanár kísért. A záróvizsgán Sziebig Frigyes pápai kamarás is megjelent, akinek az apró szereplők virágcsokrot nyújtottak át.

G. B. Shaw haragszik Angliára

G. B. Shaw 36.000 kilométeres tengeri kényutazása befejeztével visszaért Londonba és nyilatkozott benyomásairól. „Uj Zeeland — mondotta Shaw — sokkal műveltebb ország, mint Anglia, elsősorban azért, mert ott olvassák műveimet. Egyébként nincs neveségebb, mint az angolok tulzott sportszerete. Az angol birodalmat a válogatott mérkőzések fogják szétrombolni, mert mindenütt ellenségeskedést és versengést terjesztenek és elvonják a figyelmet a politikáról és a sajtóról. Angliában mindenütt labdát ragnak. Uj Zeelandban nem lehet ilyesmit látni. Ez is mutatja az uj zeelandi kultúra fölényét.” Utközben Shaw három darabot írt. A harmadik rövid történelmi színmű, amely III. Edvárd és a calaisi polgárok közötti incidenst dolgozza fel.

Wanderer, Brennbabor, Solingeni- világmárkájú kerékpárok legolcsóbb árban:

Veres László óégnél, Bulev. Reg. Ferdinand No. 47. Fekete Bárányval szemben. 1195

— Az aradi Chevra Kadisa 10 választmányi tagsági hely betöltésére vasárnap, június hó 3-án a hitközség tanácsstermében választást tart. A szavazás reggel 9 órakor kezdődik és megszakitás nélkül délután 4 óráig tart. Dr. Fuchs Albert, választási bizottsági elnök.

Ha szereti egészségét,
Ferment-ecettel savanyít!
Ezért a jót szeressük:
Salátához, uborkához
Ferment-ecetet vegyünk!

Kapható minden jobb fűszerüzletben ½ és 1 literes üvegekben.

Egy basarabiai fogorvos leánya egy millió dollárra biztosította mosolyát

Szokásos Amerikában, hogy a sztárok horribilis összegekre biztosítják testrészeik változatlan szépségét s az amerikai filmgyárak hatalmas biztosítási díjakat fizetnek évente kedvenc sztárjaikért. Első eset azonban, hogy valaki egymillió dollárra biztosította mosolyát. Sylvia Sidney a népszerű filmprimadonna, akiről kiderült, hogy egy egyszerű, Bészarábiából kivándorolt fogász leánya, biztosította ily hatalmas összegre mosolyát. Amerikában ezen nem is csodálkoznak, mert mindenki tudja, hogy Sylvia Sidney mosolyának köszönheti karrierjét. Hiába próbálkozott eleinte Hollywoodban, nem sikerült szerepet kapnia, míg egy alkalommal sirva fakadt az egyik rendező előtt. Amikor a filmrendező vigasztalta, könnyein át elmosolyodott és nyomban próbafelvételt készítettek róla. Marion Gering a neves rendező tanította Sylvia Sidney-t, akiből rövid idő alatt világhírű filmsztár lett. Így csinált karriert könnyes mosolyával a „Jennie Gerhard” és „Madame Butterfly” primadonnája, aki egyébként most fejezte be legújabb filmjét. Mint értesülünk, ez a film „Hazajáró mult” címen kerül bemutatásra Aradon.

Képviselőket veszek át Bucuresti részére

a következő szakmákból:

Kötött szövöttáru, harisnyák, bőr- és gyapjúkeztük, gummiáruk, himzések, textil- és bármilyen más hasonló áruk. Jól be vagyok vezetve a kis- és nagykereskedőknel. Irodám a kereskedelmi központban van. Szükség esetén beraktározásra is átveszek árut. Kellő garanciával rendelkezem. Direkt választók küldendők. Calin Herscovici, Bucuresti, Strada Gabroveni No. 33.

— Az aradi rendőrség erkölcsrendészeti osztálya már elkészítette az idel uszó-centákat. Eddig három aradi klub vette át a szabadsúszásra jogosító érmekeket és a rendőrség ezuton hívja föl a többi sportegyesületeket, ha igényelnek hasonló érmekeket, minél előbb jelentkezzenek az erkölcsrendészeti osztályon.

— Lopások egy aradi leányinternátusban. Az aradi rendőrségen napokkal előbb feljelentést tett az aradi római katolikus leányinternátus, amely a Strada Nicu Filipescu 35. szám alatt van. A feljelentés szerint ismeretlen tettes napokon keresztül dézsmálta az internátus éléskamráját és az utóbbi napokban kisebb pénzüsszegek is tűntek el. A bevezetett nyomozás eredményeképpen ma előállították K. E. 12 éves kisleányt, miután kiderült, hogy ő az internátus szarkája. Vallatára fogták és csakhamar elmondta, hogy valóban ő vitte el az éléskamrából hiányzó élelmiszert, azonban azt tagadta, mintha pénzt is lopott volna.

— Aradi rendőri hírek. Ponta József Strada Cogalniceanu 15. szám alatti lakosnó bejelentette a rendőrségen, hogy öccse, Molnár István 15 éves tanuló eltűnt. — Vuia József Str. Vacaresti 14. szám alatti lakásából 3000 lej értékű holmit loptak el ismeretlen tettesek. — Fill Kálmán Strada Numa Pompiliu 37. szám alatti lakásáról hatezer lej értékű aranyórát loptak el. A rendőrség a fenti ügyekben megindította az eljárást.

FASORSZANATÓRIUM Budapest, Vilma királynó ut 9

— A Mosóczy-telepi Katolikus Kör vasárnap délután 5 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Lakatos Ottó elnökle mellett. A közgyűlésen Iványi Kázmér minorita hitoktató töltötte be az előadó tisztjét. Folyó ügyek tárgyalása után dr. Lakatos Ottó néhány közvetlen szóval befejezte a közgyűlést.

— A Kadima sakkcsapata megverte a Hakoah csapatát. Vasárnap délután találkozott másodsor az aradi Hakoah sakkcsapata a temesvári Kadima kiváló csapatával. A verseny revans jellegű volt és azt a Kadima csapat 5:2 arányban nyerte. Az előző mérkőzésen az aradiak nyertek 4:3 arányban. Részletes eredmény a következő: Dénes (A)—Tyroler (T) 0:1; Márton (T)—Bizám (A) 1:0; Abraham (A)—Österreicher (T) 1:0; Grünberger (T)—Vidor (A) ½:½; Weisz (A)—Stern (T) 0:1; Arnopolus (T)—Reicher (A) ½:½; Wittenberger (A)—Deutsch (T) 0:1. Végeredmény 5:2 a Kadima javára.

Egipptomi és Palesztinai kirándulás

Feljelthetetlenül szép kirándulások mindkét országban. Tengeri utazás az S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajóival. Minden tekintetben elsőrangú teljesítmények. Jelentkezések, prospektuok, felvilágosítások: Serviciul Maritim Roman (Román hajózási vállalat) aradi képviselőjénél:

KUNSTLER Utazási és Vizum irodában
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Megperdült a dob az aradi Felsőtemetőben 104 sírkő fölött

A szabályzat szerint el kell adni a 30 éves sírokat és síremlékeket —
Ujabb 30 évre csak 200 lejbe kerül egy sírhely

Mostanig 64 értékes sírkövet árvereztek el és újból eladásra kerül 60-70 emlékmű

Még a legnagyobb kulturnépek között is újból megdöbbenő egykedvűséggel türik a háborus uszítás csontig hatoló harci riadóját, a mely lassankint tulharsogja a világbeke rajongóinak: a legmelegebb érzésű diplomatáknak bölcs intelmeit is. Husz év előtti hangulat: téli sírkertek szele jó... Végigvágat az emberek agyán és lelkén a tömegsírok döbbenetes hangulata, a tömegsíroké, amelyekben román, magyar, német, szerb, francia, olasz katonák alusszák örök álmukat. Ti szomorú tömegsírok: fekete szimbolumai a testvéri egyenlőségnek, amelyre valamennyien áhítozunk. Miért csak a sírkertekben találjuk meg ezt? *Miért csak odalent és nem a föld felett is?*

De még sincs egészen így. Ime, az aradi felsőtemetőben már hetek óta egymáson pihen a román, a magyar, a német, a szerb testvérek föredezett, megfakult, máladozó sok síremléke. A monumentális, a komor színekben pompázó családi sírboltoknak, a nagyértékű mauzóleumoknak szomszédságában, a baloldali utvonál szélén gyűjtötték össze ezeket a régi sírkészleteket a felső temető gondnoka és kerészei.

akik a szabályzatnak megfelelően legutóbb nyilvános árverést is rendeztek, amelyre nemcsak aradi, hanem oradeai és satumarei köfaragók és magánosok is felvonultak.

— A pár hónappal ezelőtt tartott árverésen — magyarzza a helyettes gondnok és kerész — *száznegy sírkövet kellett volna elárvereztetni és ezek közül hatvannégyet, a legértékesebbeket meg is vették.*

Elárverezik a régi sírköveket

A megmaradt 50 sírkő most itt fekszik előttünk egymásra rakva és várja az árverést: a halottak legújabbkori feltámasztását. *Lássuk: kik pihennek itt jelképesen nemes testvéri ölelésben.* Az Aradi Közlöny munkatársa a patinás, a barna, a szürke, a zöldesen megkopott sírkészletekről csak az alábbi neveket bírta kibetűzni:

Waxman Károly, elhunyt 1883-ban, Chioski József 1881-ben, Szabó Istvánné 1880-ban, az ura 1886-ban, Spanyol Anna, szül. Waidaschitz, 65 éves korában 1888-ban, Makó Károly 1882-ben, a szerb Mihai Bacna 1881-ben, a 82 éves Richter Elisabeta 1894-ben, Melita Veres 1883-ban és Kulcsár János 1880-ban haláltak meg. Ez utóbbinak valamikor hatalmas márvány síremléke volt, de kegyetlenül elragta az idő, a Szabó-házaspárnak pedig most is sérteletlen állapotban vannak diszes fehér márványkövei.

— *Mi a magyarázata annak, hogy ezek fölött nemsokára ismét megperdül az árvereződob?* Erre a hivatalos felvilágosítás a következő:

— *A fennálló szabályok értelmében Arad városáig csak 30 évre adhatja el a sírhe-*

lyet és a 30 év lejártá után a halottak hozzátartozói ismét megvásárolhatják azt, mert a három évtizedre csak 200 lejbe kerül egy sírhely. Harminc év elteltével a város kénytelen eladni a régi helyeket is, ha az utódok nem gondoztatják a sírkertet és nem fizetik ki a 200 lejt. Ezt az alacsony vételárat fizeti minden halott hozzátartozója, feltéve, ha az illetőnek még élethben van valamelyik rokona és tudomást vesz arról, hogy e díj kiegyenlítése nélkül kilakoltatják a régi sír lakóját. *A családi sírboltokat nem lehet eladni, mert azokat örökáron vették meg a különböző családok.* A régi sírkertek is újból eladhatók, azonban most csak három ilyen sírkert van, mert a többit valósággal elkapkodták az érdeklődők.

Ursu János dr., Aradváros átmeneti-bizottságának elnöke meleg érzéstől áthatva elrendelte, hogy *minél szélesebb körben értesítsék a halottak hozzátartozóit a sírhelyek harminc éves határidejének lejártáról.* A város vezetője ezzel azt akarja elérni, hogy aki a sírban nyugszik, *tényleg örök pihenőt találjon ott és ne kelljen új halottat tetetni föléje.* A város az országos és a helyi hivatalos lapban meghirdeti azoknak neveit, akiknek sírhelyét a harminc évi idő lejártá miatt el kell adni és így figyelmezteti az életbenlevő családtagokat kegyeletes kötelezettségükre.

— Van-e olyan jegyzék, amely utbaigazítaná az érdeklődőket a harminc év lejártáról? — kérdezte munkatársunk.

— Ilyen kimutatás nincs, mert amikor a felsőtemetőt alapították, elfelejtettek ilyen könyvet felfektetni, most pedig szinte lehetetlen volna valamennyi halottat feljegyezni: a temetés időrendje szerint — válaszolta a helyettes gondnok, — de mi mindent elkövetünk, hogy azoknál, akiket harminc év előtt temettek el, tehát még mindig kitűnő állapotban vannak a síremlékeik, a rokonság tudomást szerezzen a harminc év lejártáról. De ha senki se jelentkezik a 200 lejre és remgondozzák a sírokat, akkor másnak adjuk el a sírhelyeket, a legjobb állapotban lévő értékes márvány emlékeket pedig elárvereztetjük.

Ezután végigjártuk az A. tábla első részében lévő sírokat, amelyek mellett drága diszes márvány emlékoszlopok hirdetik a családok áldozatkészségét.

Ezeket a síremlékeket most akarják eladni, érdemes tehát közölni a neveit azoknak, akiket három évtizeddel ezelőtt arany betűkkel vésett, fényes táblákra a kegyelet. Az első között van kishalmi Radeczky Mária, aki 1883. óta pihen itt. Páffy Józsefné nagy fekete márvány sírköve is kitűnő állapotban van, mert csak 1890-ben temették el tulajdonosnőjét. Fischer Lajos telkészhéher sírkövén 1854—1889. évszámok állanak. Ignác von Varga 82 évig élt, fakó, hajdan rózsaszínű sírkövén 1879. halálzási év áll. Ugyanez évben temették el Rotter Alicet és Valériát, akik öt éves korukban váltak an-

gyakkákká a tulvilágon. Ebben a csoportban a legkiemelkedőbb az 1818-ban született Bogdáffy Gergely drauti származású volt ügyvéd és családja sírkertje, amelybe 1895-ben temetkeztek utóljára, tehát most szintén újból el kellene adni, ha az esetleg még életben lévő családtagok nem értesülhének idejében erről a tervről. A családfőn kívül Bogdáffyné és 19 éves fia, Gyula pilien a művészi szoborra díszített nagy fehér és fekete márvány emlékművek alatt.

Besüppedt sírok, elfelejtett nevek

... Levett kalappal állunk a tisztcs öregek, a fehérhaju matrónák és a mosolygó ifiak porladó sírhantjainál, amelyek alatt olyan sok derékbatört, szép élet, szertefoszlott álmokép, örökre eltemetett ideál porlad — egvedül.

A temetőből kijövet, néhány pillanatra megállunk a világháború hőseinek diszes, vasrácsos sírkertje mellett... És a gyöngye, fülemüle dalához hasonló lágy lírai hangokat ime néhány pillanat alatt elkergette a husz évvel ezelőtt megszólalt ágyuknak még most is visszhangzó orkánja, amelynek visszatérése ellen össze kell fogni minden érző embernek.

Bolgár Lajos.

Impozáns keretek között folyt le a XIII. Erdélyrészi Cionista Konferencia

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyílt meg a Kulturpalota dísztermében a XIII. erdélyrészi konferencia.

Pontban 11 órakor zsúfolt terem előtt nyitotta meg Vermes Ernő a cionista szervezet elnöke a konferenciát héber nyelven. Utána dr. Nobel Sándor a szervezet társelnöke román nyelven üdvözölte a megjelenteket és zajos tetszésnyilvánítások között javasolta, hogy a konferencia Károly királynak hódoló táviratot küldjön, amit a konferencia nagy lelkesedéssel elfogadott. Megemlékezett az elmúlt konferenciás év zsidó halottairól, így dr. Leomatzkinról a népkisebbségi konferencia elnökéről, beszélt dr. Chaim Arlozoroffról a fiatalon elhunyt cionista politikusról, aki pótolhatatlan őr hagyott maga után. Ezután a német koncentrációs táborokban elpusztult sok névtelen zsidó hősről emlékezett meg, ugyancsak a tiberiási árvízkatasztrófa áldozatairól. Végül a nagy halott vezérről dr. Hertzl Tivadarról beszélt, akinek ez esztendőben van halálának harmincadik évfordulója. A közönség állva hallgatta végig dr. Nobel megrázó emlékező beszédét.

Dr. Dohány Sándor a vendéglátó aradi helyi csoport elnökének üdvözlője után Gross Józsefné a Zsidó Nőegylet nevében, Anhaltzer Ignácné a Wizo nevében és dr. Salamon I. Béla a Hakoah sportegyesület nevében üdvözölték a konferenciát. Ezután dr. Landau Mihály volt országgyűlési képviselő, a londoni executive képviselőtében héber nyelven köszöntötte a megjelenteket. Bató Lajos a zsidó nemzeti alap jeruzsálemi központja nevében, míg dr. N. M. Gelber professzor a Keren Hajesod jeruzsálemi központjában kiván eredményes munkálkodást a konferenciának. Az üdvözítő beszédek elhangzása után dr. N. M. Gelber lendületes és magasan szárnyaló beszédében rámutatott a cionista élet legaktuálisabb problémáira és az alapok támogatásának elsőrangú fontosságát hangsúlyozta ki. A konferencia elnökévé egyhangulag dr. Nobel Sándort (Timisoara) választotta meg. A megnyitó ülés a cionista himnusz ünnepi hangjaival zárult.

Délután 3 órakor a Fehér Kereszt-szálló nagyszobrában dr. Nobel Sándor nyitotta meg a plenáris gyűlést, amelynek első felszólalója Vermes Ernő volt, aki a múlt eredményeiről számolt be. A konferencia folyamán dr. Weilmann László (Oradea), Kaszner Rezső (Cluj), Danzig Hillel (Cluj), kritikával illették a távozó vezetőséget. Zwie Hermann (Satu-Mare), Rath Efraim (Oradea), Jambor Ferenc (Cluj), dr. Halmos Bruno (Petrosani), Hilewitz Herman (Arad) szólaltak fel, akik a szervezés és az ifjuság neveléséről tettek javaslatokat. Dr. Briszker Ezekiel (Timisoara) a héber nyelven való tanításra vonatkozóan tett javaslatot. Több javaslat és az ezeket követő vita után a konferencia elhatározta, hogy ünnepélyesen és határozottan tiltakozik az angol mandatarus kormány bevándorlást megszigorító rendelkezései ellen, ma, amidőn Palesztinában oly nagymérvű munkáshiány van.

A tárgyalások késő esti órákig húzódtak és ekkor a szervezet elnökévé nagy lelkesedéssel ismét Vermes Ernőt választották.

Körül az azurkék Földközi tengeren, verőfényes országokon át...

Dalmát tengerpart, Szicília, az Észak-Afrika egzotikus partok, Gibraltár, az Atlanti Óceán, Délspanyolország, a francia Riviéra, Északolaszország

Kiszállásokkal: Raguzában, Taorminában, Malta szigetén, Tunishan, Algírban, Tangerban, Cadixban, Malagában, Cannes-ban, Genova, Venezia és Triestben

11.200.— LEI

a hajót teljes ellátással és összes vizumokkal együtt, a legnagyobb és legmodernebb motoros-hajón, a Cosulich-Line 30.000 tonnás luxus-óceánjáróján, a VULCANIA-n

A vasúti-levél a kikötőig és vissza 3.280.— Lei Indulás AUGUSZTUS 10-én, visszaérkezés AUG. 29-én

Az idej szezon legelőbb, legszebb és legérdekesebb propaganda-utja! Rendezi a WAGONS-LITS-COOK Utazási Világvállalat! — A részvételi díj LEI-ben fizethető!

Részletes prospektusok minden nyelven, információk és beiratkozások:

A WAGONS-LITS-COOK Menetjegyirodában ARAD, Minorita-palota

Az új váltótörvény

Írta: Gerő Sándor, ügyvéd

(Befejezés.)

A váltó elveszte, eltulajdonítása, vagy megsemmisülése esetében a váltóbirtokos értesítheti az intézvénnyezetet és a váltó megsemmisítését kérheti a fizetési hely törvényszékénél, vagy a járásbíró elnökétől.

A bíróság a váltót semmisnek nyilvánítja és kifizetését rendeli el, a megsemmisítést elrendelő bírói határozatnak a Monitorul Oficialban való megjelenésétől vagy a váltó lejáratától számított 30 nap letelte után. Ezen határidő leteltéig a váltóbirtokos az összes biztosítási intézkedéseket foganatosíthatja, vagy ha egy már lejárt váltóról van szó, fizetést kérhet, ha a vonatkozó összeget letétbe helyezi.

A bírói végzés ellen 30 napon belül, ellentmondásnak van helye. Ennek elutasítása, vagy meg nem tétele esetén az eltulajdonított, vagy elvesztett váltó értékét veszti és az elvesztett váltó helyébe a bíróság határozata lép, melynek alapján a váltóbirtokos az intézvénnyezettel szemben jogait érvényesítheti.

A váltókereset elévülési terminusa az elfogadó ellen továbbra is három év maradt, mely a lejáratától számítódik.

A váltóbirtokosnak a forgatók és a kibocsátó elleni igényei azonban, a régi magyar törvénytől eltérőleg, egy év alatt enyésznek el, az óvás, vagy a lejárat számítva.

A forgatóknak egymás, valamint a kibocsátó elleni igényei hat hónap alatt évülnek el, attól a naptól számítva, amidőn a forgató a váltót kifizette, vagy attól a naptól, midőn ellene a viszkereket megindított. A régi magyar törvény mindkét esetben egy 3 hónapos elévülési terminust szabott meg abban az esetben, ha a váltó Európában volt fizetendő.

A gazdagodási kereset egy év alatt évül el, azon időponttól számítva, amidőn a váltóperben hozott ítélet jogerőre emelkedett.

Az új törvénynek ezen elévülési határideje feltűnően rövid, a magyar, 32 éves, köztörvény szerint meghatározott elévülési terminussal szemben.

Az új törvénynek az elévülésre vonatkozó intézkedéseit (és e tekintetben, amint láttuk, az új törvény sokban eltér a régítől) alkalmazni kell a törvény életbelépésekor még be nem fejezett elévülésekre.

Ha az új törvény szerinti elévülési idő rövidebb, mint a régi, ezt a rövidebb időt a jelen törvény életbelépésétől kell számítani, kivéve azon esetet, ha a jelen törvény szerinti elévülés a fenti módon későbbben fejeződnék be, mint az a régi törvény szerint történt volna.

Az új törvény XV. fejezete az intézvénnyezettel szemben fennálló árueledásból származó követelések engedményezéséről intézkedik.

Ilyen követelések intézvénnyel, melyet nem kell elfogadás végett bemutatni, az ebben foglalt külön záradék kapcsán, melynek, semmiség terhe alatt, fel kell tüntetnie az eladott árura vonatkozó számla keltét és számát, engedményezhető.

Az engedményezés a kibocsátó részéről, csak egy bankár, vagy bankház javára történhetik, mely azután a váltót tovább forgathatja.

Ez az érdekes újítás, mely elsősorban szintén a hitelélet fellendítése érdekében történt, gyárosoknak, nagykereskedőknek fokozott hitel és vizsgálomlási lehetőségeket fog nyújtani. A bankok pedig, többé-kevésbé szintén fedezve lesznek, egy való, megtörtént üzletből származó követelés által (ezért az intézvényekben a vonatkozó számlákra való pontos hivatkozás feltétele) mely rájuk lett engedményezve s melyet a vevővel (intézményezett) szemben érvényesíthetnek.

A vonatkozó intézkedések egy 1933-as olasz törvényből lettek átvéve.

A váltón aláírás helyett szereplő kézjegy csak akkor tekintetik aláírásnak, ha bíróilag, vagy közjegyzőileg hitelesítve van.

Az új törvény ezen intézkedése szerint tehát irástudatlan személyek kézjegy alatti hitelesített váltónyilatkozatai is érvényesek, míg a régi magyar váltótörvény szerint a kézjegy csak abban az esetben bírói váltójogi hatállyal, ha csupán testi fogyatkozás miatt szerepelt a váltón névalírás helyett. A régi törvény szerint tehát irástudatlanok, csak meghatalmazott útján vállalhattak váltókötelezettséget, míg az új törvény életbelépése után ez hitelesített kézjeggyel is lehetségessé válik.

Az új törvénynek az idegen váltóra vonatkozó intézkedései érvényesek a saját váltóra is.

A váltó szövegének magában kell foglalni a saját váltó (bilet la ordin) elnevezését, valamint a feltétlenül ígértet egy meghatározott összeg fizetésére.

Az átmeneti intézkedések a konverziós törvény

**Hanyagság!
Látszólag csak
kis tévedés!**

**De milyen
súlyosak a kö-
vetkezményeik!**

**Igen! Elfelejtetem
megujítani a
sorsjegyemet és
most egy milliót
nyert!**

Képzeld el saját magát annak a szerencsétlennek a helyében, aki elfelejtette megujítani a sorsjegyét. Próbálja meg csak egy pillanatra belelélni magát a szerencsétlennek szomorúságába, elkedvtelenedésébe.

Ha nem akarja ugyanezen lelki kinszenvedést kiállani, ha teljes egészében akarja élvezni szerencséjét, azonnal ujítsa meg sorsjegyét.

Az állami sorsjáték 2 osztálya több nyereményt oszt szét, mert az új tervben megállapított nyereményeken kívül kihúzzák azt az egy milliós jutalmat is, amely az első osztály húzásánál nem sorsoltatott ki.

Még van ideje!

Rendelje meg postán szerencse sorsjegyét

BANCA ILIESCU-nál, CLUJ

Fiókiintézet: Arad, Str. Bratianu No. 3.

Szerencsés GOLDSCHMIDT sorsjegyek!

Vegye a sorsjegyet **WAGONS-LITS // COOK-nál,** a Minorita-palotában
Bizalom! **Diszkrétció!**

**Szerencséje csak akkor lesz, ha sorsjegyet
Sándor Iván és Társánál vesz. Bul. Reg. Maria 18.**

Az Aradi Közlöny közvetítette vasárnap

a legfontosabb sporteseményeket. — A rádióközvetítés nagy sikere

Érdeklődők tömege tolongott az Aradi Közlöny fiókiadóhivatala előtt vasárnap délután hat óra tájban. A sportrajongók és sportbarátok ugyanis lapunk útján tudomást szereztek arról, hogy az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalából közvetítjük vasárnap délután egy Magyarországi—Egyiptomi, mint a Románia—Csehszlovákia között lezajló bajnoki mérkőzéseket. A közvetítés valamivel hat óra után kezdődött, azonban miután mind a két mérkőzés fontosabb eseményeiről híven tájékoztatni akartuk az érdeklődőket, nem közvetlenül adtuk a közvetítést, hanem az Aradi Közlöny speakerje mondta be a fordulatokat.

Hat óra után a hallgatóság nőttön-nőtt és a

egy paragrafusának módosítását is tartalmazzák. Ugyanis a konverziós törvény 76. paragrafusa szerint a konverziós váltókat, melyek a konverziós törvény életbelépésekor automatikusan esedékessé váltak az óvatolás szükségessége nélkül —

Közönség izgatottan figyelte a mérkőzések kibontakozását. A közvetítés teljesen kimerítő, részletes és szakértelemmel összeállított volt, úgy, hogy a fiókiadóhivatalunk előtt összevérődött tömeg pontról-pontra híven követhette úgy a magyar—egyiptomi, mint a román—csehszlovák mérkőzések fonálát. Este hét óra felé az izgatottság egyre nőtt és a tippelések, vitatkozások végighullámzóttak a hallgatóság sora felett. Speakercink pontosan bemondták az eredményeket is, amelyek nagy meglepetést váltottak ki a hallgatóságból. A közvetítés mindvégig tökéletesen, zavartalanul folyt le és a hallgatóság sorai közül nagyon sokan megelégedésüket, dicséretüket és elismerésüket fejezték ki.

legkésőbbben 1934. július 7-ig peresíteni kellett volna. Most, ettől eltérőleg, az új törvény kimondja, hogy a konverziós váltókat a konverziós törvény egész tartama alatt, peresíteni nem kell, anélkül, hogy a váltókövetelés elévülne.

SPORT KÖZLÖNY

Heroikus küzdelem után minimális vereséget szenvedett a válogatott csapat

Az Olaszországban megindult világbajnoki torna néhány vaskos meglepetéssel szolgált — Csütörtökön játszik le a második fordulót

Rómából jelentik: Vasárnap indultak meg a futball világbajnokságért folyó küzdelmek, amelyeknek első fordulóját Olaszország nyolc városában került lebonyolításra. Az eredmények a legtöbb helyen favorit-győzelmeket hoztak, de Svájc győzelme Hollandia felett, valamint a délamerikai államok (Brazília és Argentína kiesése, valamint Ausztria nehéz győzelme Franciaország felett, szolgáltatták a meglepetéseket. Az első forduló után még nyolc csapat maradt állva és ezek csütörtökön játszik le a világbajnoki torna második fordulóját a következő meccsken:

Firenzében: Olaszország—Spanyolország.

Bolognában: Magyarország—Ausztria.

Milanoóban: Németország—Svédország.

Torinóban: Csehország—Svájc.

Az első fordulóról beszámolunk a következő:

Csehország—Románia 2:1 (0:1). A válogatott az első félidőben óriási fölényben játszott és csak balszerencséje, valamint a belső csatárok puhasága folytán nem tett szert 3—4 gólos előnyre. A félidő egyetlen gólját Dobai szerezte a 10. p. A második félidőben a csehek is rákapcsolnak és az 5. p. Pucc révén sikerül egyenlítőnek, majd ismét a román csapat rohamoz, de nem sikerül semmi, sőt a 22. p. Nejedly révén a csehek az érdemtelen győzelem. A cseh csapat legjobbjai Planicka, kivülről Kostalek, Nejedly és Pucc érdemelnek dicséretet. A román együttesben toronymagasságban emelkedett ki Vogl játékosa, kivülről Dehelean, Kotormány és Dobai voltak jók. Bíró: Langenus.

Magyarország—Egyiptom 4:2 (2:2). A magyar csapat szép küzdelem után győzte le a jóképességű egyiptomiakat. Teleki és Toldi góljaira Fausi válaszol két góllal, szünet után pedig Vincze és Toldi góljai biztosítják be a magyarok győzelmét. Bíró: Barlassina.

Olaszország—USA 7:1 (3:0). Az olaszok tetőzés szerint győztek. Góllövők: Schiavio (3), Orsi (2), Meazza és Ferrari, illetve Donelli. Bíró: Mercet.

Svájc—Hollandia 3:2 (2:1). Nagy meglepetés, de megérdemelt győzelem. Góllövők: Kielholz (2) és Abegglin III. illetve Smit és Vente. Bíró: Ecklund.

Spanyolország—Brazília 3:1 (3:0). Durva játék, meglepésszerű győzelem. A gólokat Langara (2) és Irrargarri (11-esből), lötték. Bíró: Birlem.

Svédország—Argentína 3:2 (1:1). A svédek győzelme teljesen reális. Góllövők: Jonasson (2) és Kroon, illetve Belis és Galateo. Bíró: Braun.

Németország—Belgium 5:2 (1:2). Szünet előtt a belgák voltak fölényben, de helycsere után a németek állóképessége kerekedett felül. Bíró: Mattea.

Ausztria—Franciaország 3:2 (3:1, 1:1, 1:1). Az osztrák csapat csak 120 perces játékban tudta legyőzni a lelkes franciákat. Góllövők: Sindelar, Schall és Bican, illetve Nicolas (2). Bíró: Van Moorsel.

Értékes döntetlent ért el az AMEFA (AMTE) az FC Wien ellen

AMEFA (AMTE)—FC Wien 1:1 (0:0)

Közel kétezer főnyi sportrajongó előtt mérkőzött a két csapat és a javuló formát mutató aradi együttes értékes döntetlent harcolt ki a felfutó csapat benyomását keltő FC Wiennel szemben. Az aradiak kezdik a játékot, de az FC Wien nyomul fel és az első negyedórát pontos passziókkal uralja is. Lassan az AMEFA (AMTE) is belemelegszik és az első félidő második fele változatos játékkal telik — eredmény nélkül. Helycsere után az AMEFA (AMTE) már teljesen levetkőzte lámpalázatát és néhány formás támadást vezet, de eredményt csak a 27. p. tud elérni, amikor Szinder szép lövést Plaschka kiüti, a labda Karabell-től Podrusekhez kerül és a szélső laposan küldi a hálóba az AMEFA (AMTE) vezetőgólját (1:0). Nem sokáig tart az aradiak öröme: a 35. p. Bugarin Eckenhoffer áttemelt labdáját Hassmann elől kornerra üti, a sarokrugást Zlatohlavek befejeji és Reinhardt csak a gólvonalon belülről tudja a labdát visszarugni (1:1). A győztes góllért meginduló küzdelmet nem koronázta siker.

Az AMEFA (AMTE) csapatában a védelem kiváló, különösen Reinhardt volt jó, a hátsorban Lingurár és Dvorzsák, a csatársorban pedig Szinder és helyenként Gerold voltak jók. Magoldon meglátszik a tréninghiány, Karabell sokat forgolódik, Podrusek szépen igyekezett, gólja ügyes volt. A bécsi csapatnál meglátszott a válogatott Horvath hiánya, de az együttes így is a játék minden szépségét (kivéve a góllövést) bemutatta. A védelemben Plaschka kapus a legjobb, a hátsor és a csapat legjobbjai azonban Zlatohlavek, de Hartl is kiűnt főleg

óriás taccsdobásaival. A csatársorban Cernic, Szemsky, de főleg Hassmann voltak jók. Bíró: Viadovici.

A Romania nyerte az egyetlen bajnoki meccset

A nemzeti bajnokságban a vasárnapi világ bajnoki selejtező következtében csupán egyetlen mérkőzést bonyolítottak le és pedig a Romania látta vendégül Clujon a sibui Soimit és 0:0 félidő után Criza és Felecan II. góljaival legyőzte ellenfelét. A nemzeti bajnokság B) csoportjának táblázata most a következő:

Unirea Tricolor	14	9	2	3	40	19	20
Ripensia	11	8	2	1	45	12	18
NAC	13	8	2	3	43	17	18
Juventus	11	6	2	3	22	18	14
Gloria CFR	11	5	2	4	29	27	12
Romania	12	5	2	5	22	21	12
Mures	14	1	2	11	15	53	4
Soimi	12	—	2	12	7	56	2

A Hakoah legyőzte a CAA (AAC) csapatát

Pünkösdi első napján az aradkerületi bajnokság első két helyezettje barátságos mérkőzést bonyolított le és a Hakoah csapata meglepetésre legyőzte az atlétákat. A győztes csapat Grosz és Szécsi nélkül állt fel, míg az atléták ugyancsak két fiatal játékost próbáltak ki. A gólokat Grünfeld és Sepszi szereztek. Bíró: Iusztik.

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

VII., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és csengő nélküli elektromos fényjelzőkkel. Patinásnirú kiváló konyha. Valóli erdélyi különlegességek. A Sörözőben a rádióval közismert **Pertis** Pál és cigányzenekara muzsikál. A gyönyörű új téli kertben táncos vacsorák, **Pityó** jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—től.

Teljes penzió P. 9.—től.

Mindenki az „EUROPA”

Utazási iroda fürdőszelvényeivel nyaral

mert: az utazás és a fürdön való tartózkodás gondosan elő van készítve.

mert: kellemetlen meglepetések, túlarakborravaló megrohanások nem fordulnak elő.

mert: a fürdőszelvényfizetés (panszóna) sokkal olcsóbb mint a rendes árak.

Információval pro-petibusok-1 stb díjta anu szolgálat ml den **EUROPA** utazási iroda.

Sándor (Europa) Menetjegyirodában

a Megyeházával szemben.

CONSUM-tagok készpénzáron

6 havi részletre vehetnek részt!

Az Intelegerea a másodosztályu bajnok

A másodosztályu bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítottak le a csapatok és néhány hatalmas meglepetés adódott. Elsősorban meglepetés az Alimentatie (AVMSE) veresége a Vulturulól, de annak szünet az Astra győzelme a Fortuna felett, valamint a Banatul döntetlenje a Crisanával. Az Intelegerea (Egyetértés) pontvesztése a Virtuteával szemben is meglepetés, de a megőrzitejének bajnokságát most egy csapat sem akadályozhatja meg. Az eredmények a következők voltak: Astra—Fortuna 3:0 (1:0), Banatul—Crisana 3:3 (2:1), Intelegerea (Egyetértés)—Virtutea 0:0, Frontiera—Victoria 4:1 (2:1), CAR (RAC)—Patria 2:0 (1:0), Titanus—Juventus 1:1 (1:0), Vulturul—Alimentatie (AVMSE) 2:0 (0:0).

O Ifjúsági bajnokság: SGA (ATF)—Juventus 4:1 (1:1), Tricolor—Hakoah 2:1 (0:0), AMEFA (AMTE)—Fortuna 13:0 (6:0), Unirea—Olimpia PTT 8:0 (5:0), Intelegerea (Egyetértés)—Astra 1:1 (1:0).

O Szövetségi díj: AMEFA (AMTE)—CAA (AAC) 3:0 (0:0), Hakoah—Transilvania 1:1 (1:0), Unirea—Fortuna (Fortuna nem jelent meg).

O Vidéki eredmények. Petrosani: AC Jiul—CAT (TAC) 5:2 (2:1), vasárnap, CAT (TAC)—CA Jiul 6:2 (1:1), hétfő. — Lugó: RGMTE (TMTE)—Germania 2:0 (1:0), vasárnap, RGMTE (TMTE)—Muncitori (LMTE) 5:3 (2:1) hétfő. Vulturii—Textila—Rovine Grivita 4:1 (2:1), vasárnap, Rovine Grivita—Vulturii—Textila II. 3:1 (1:1), hétfő. — Cluj: Universitatea—Munkásválogatott 7:3 (4:1), vasárnap. — Oradea: CAO (NAC)—FC Wien 3:2 (1:1), vasárnap, CAO (NAC), Crisana komb.—Romania 3:2 (2:1) hétfő.

O A Wiener SC döntetlenjei Timisoarán. A jóképességű Wiener SC pünkösdi két napján Timisoarán vendégszerepelt és elsőnapon az ILSA. másodnapon a Kinizsi ellen ért el 1:1, illetve 2:2 arányú döntetlent.

O Uj sulydobó világrekord. Szinte hétről-hétre újabb sulydobó világrekordról hoz hírt a táviró. Torrance javította meg ismét a rekordot, ezúttal hitelesíthető körülmények között 1719 cm-re.

O Kijelölték a csütörtöki világbajnoki meccsek bíróját. A világbajnoki bíróbizottság tegnap este ülésezett és kijelölte a világbajnokság második fordulójának bíróját. Ezek szerint Firenzében Beart belga bíró vezeti az olasz-spanyol meccset, határbírói a magyar Ivanacsics és a cseh Zenisek lesznek. Bolognában az olasz Mattea vezeti a magyar-osztrák találkozót, itt Caironi olasz és Birlam német a határbírók. Milánóban a spanyol Escartin bíróskodása mellett meccselnek a németek a svéddekkel, míg határbírók a holland Van Moorsel és a francia Mercet lesznek. Végül a turini cseh-svájci mérkőzés bírójá Beranek osztrák, akinek Baert, Franciaország és Scorzoni, Olaszország, segédkeznek.

O Az UDR a resitai disztrikt bajnok. A kitűnő resitai együttes vasárnap a Bocsamontnai SC ellen 4:0 arányban győzött, így megnyerte a disztrikt bajnokságot a Muncitori (RMTE) csapata előtt.

O Száznegyvenhatezer nézője volt a világbajnokság első fordulójának. A vasárnap lebonyolított világbajnoki első fordulónak összesen (nyolc városban) 146.000 nézője volt. A legtöbbben a genovai spanyol-brazil meccsen (40.000 néző), legkevesebben a torinoi osztrák-francia mérkőzésen (mindössze 6000 néző) voltak.

O Futballmérkőzés és táncmulatság Sírán. A CAA (AAC) kombinált együttese vasárnap Sírira rándult, ahol a Síriana elien meccsel és 3:1 (1:0) arányban győzött. A mérkőzés után este nagyszerű táncmulatság volt a Raáb-féle vendéglőben, amelyen az aradiak is részt vettek és a kora hajnali órákig a legjobb hangulatban voltak együtt a vendégszerető siriakkal. A pompásan sikerült táncmulatságon az aradi hölgyek közül Kelly Zsigmondné, Pálinkás Kálmánné, Fáy Gyuláné, Pfeiffer Lászlóné, Török Pálné és Pálfi Gyuláné jelentek meg, míg a siriak hölgyek névsora a következő. Krausz Endréné, Lump Ferencné, Gredfner Györgyné, Onca Mihályné, Rohstzer Gyuláné, Stancu Mateiné, Nagy Magda, Kiss Miklósné, Kiss Susa, Korodi nővérek, Tóth Böske, Desztig Vilma, Stancu Baba, Pfaff nővérek, Ploder Mancsi, Skicek Katica és Rózi, Trimbata Lucia, Cirmer Bözsi, Vattai Ida.

O Az Attila bennmarad — a Nemzeti kiesik Miskolc. Vasárnap játszották le a magyar profilig utolsó helyét eldöntő meccset a Nemzeti és Attila csapatai és a miskolci együttes 1:0 (1:0) arányban győzte le budapesti ellenfelet. Az Attila így bennmarad a magyar profilig elsőosztályában, míg a Nemzeti kiesik.

O A „Virtutea“ Sport Club vasárnap este a kaszinó termeiben jölsikerült mulatságot rendezett.

O Pünkösdi sporteredmények Lipovan. Az Infratirea sportegylet vasárnap látta vendégül a sannicolaul-mic-i teniszeseiket egy városközi mérkőzés keretében. A győztes a lipovai teniszgárda lett 5:3 végeredménnyel. Rézseredmények: Férfi egyes: Medrea—Liptai 1:6, 8:2, 0:6, Medrea—Schaller 6:4, 5:7, 4:6, Zeitz—Beer 3:6, 4:6, Grozav—Fedor 2:6, 3:6. Férfi páros: Medrea, Grozav—Liptai, Schaller 2:6, 1:6, Seitz, Oprea—Dobos, Mindl 6:2, 6:2, Grozav, Seitz—Beer, Fedor 3:6, 3:6. Tekintettel arra, hogy a sannicolaul-mic-i női versenyzők a versenyt lemondták, a női számokat nem tartották meg. — Infratirea—ATE comb. futballmérkőzés a lippafüredi pályán. Mindkét csapat nagy lendülettel fektűt bele a játékba és bár a lipovaiak szép játékkal 1:0 féldős eredményt értek el, a kiforrottabb játékot játszó aradiak a második féldőben maguknak biztosították a győzelmet 4:1 végeredménnyel. — Hétfőn két mérkőzést bonyolítottak le a lippafüredi pályán. A Crisana és az Infratirea első csapatai mérték össze erejüket. Eredmény 3:2 az aradi csapat javára. A lipovai csapat összjátékán mulott, hogy az eredményt nem tudta a maga javára biztosítani. Ezután a lipovai Oldboy mérkőzött a lipovai kereskedelmi iskola csapatával 0:2 eredménnyel.

1776

„OLLA“
prophylaktikus készítmény, vegyileg és mikroszkoplag ellenőrizve
a lehető legnagyobb
garanciát nyújtja.
Ugyolyon az „OLLA“ névrel

Betegség és gyógyszer

A húgysav megrövidíti az életet, a modern életmód pedig elősegíti a húgysavképződést

A szervezetben jelenlévő húgysav idezi elő a köszvényes állapotot, amely valósággal veszedelmet jelent az egészségre. Mindazok, akik erre a betegségre hajlamosak: az ülő életmódot élők, a köszvényesek utódai, a túl kövér emberek, stb. a húgysavképződés következtében állandó betegeskedésről panaszkodnak. Franciaországban és más államokban kiváló orvosok tudományos írásműveikben rámutattak arra, hogy a húgysav vértanui részére az egészség kulcsa az URODONAL, mert ez valósággal kitisztítja a vesét és meglepő eredménnyel gyógyítja a köszvényt, reumát, idegzsábat, farzsábat (ischias) és az elhízást. Az

URODONAL

azáltal gyógyítja ilyen eredménnyel a köszvényt, reumát, idegzsábat, farzsábat és az elhízást, hogy feloldja a húgysavat

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Álmában bukkant felfedezésére egy világhírű angol tudós

Korszakalkotó találmány, amelynek matematikai levezetését álmában oldotta meg Prof. Boys, londoni professzor — Fantasztikus „álomkaland“ a tudomány birodalmában.

London. Prof. C. V. Boys egyike a legnevesebb gyakorlati angol fizikusoknak. Hosszu évekig a „Physical Society of London“ elnöke volt s a modern fizika egyes ágaiban kétségkívül a legnagyobb hírre emelkedett. A szappanbuborékok jelenségének és a modern gáztan szempontjából való fontosságának, a kvarclámpa szálai fizikai tulajdonságainak és főképpen és elsősorban a modern lőfegyverek, fegyvergyógyók sebességének és a fény sebességi tünelményének egyik legnagyobb kutatója. Nos, Prof. C. V. Boys, ez az egzakt tudós, a napokban előadást tartott egyik legújabb, szinte tökéletesnek mondható gázmérőtalálmányáról, a londoni Imperial College of Science, az angol birodalom egyik legnagyobb tudományos intézményében és itt — néhány mondatával — olyan szenzációt keltett, amilyenre még, a fizikai kutatás terén, sohasem volt példa.

Boys professzor, bemutatván tökéletesen működő gyakorlati gázmérőjét, amellyel a legpontosabban meg lehet állapítani, hogy egy háziasszony mennyi gázt fogyaszt levele, tésztaja stb. elkészítéséhez, vagy hogy egy óriási péküzem mennyi gázzal dolgozik s mi jut ebből — egy darab kenyérnek elkészítésére egészen addig, amíg a gázfogyasztás óriásaihoz jut el az ember, bejelentette, hogy ez a találmánya huszéves buvárkodás és kutatás eredménye. Husz évig foglalkozott a problémával egy bizonyos irányban s most — egészen másképpen oldotta meg a kérdést, mint ahogy husz évig gondolta. A végső megoldást pedig — álmában fedezte fel.

— Nehogy azt higgyék azonban, hogy álmódózó vagyok, — mondotta a professzor előadása végén. — Ó, dehogya! Pusztán arról van szó, hogy

erre a találmányra egyszerűen „álomban, álom közben jöttem rá.

Egyáltalán nem vagyok az az ember, aki hisz abban, hogy álomban, vagy földöntúli beavatkozással lehet ilyen gyakorlati, földi találmányokra rájönni, mégis azt kell mondanom, hogy — a dolog engemet lepett meg a legjobban. Körülbelül az történt, ahogyan én tudom rekonstruálni a dolgot, hogy az agyam, a gondolkodásom telítve volt azzal a gondolattal, vágyval, akarással, hogy ezt a felfedezést megtegyem. Ezzel aludtam el és álomban — ez a legcsodálatosabb — valami olyan ideám jött, amire husz évig egyáltalán nem gondoltam és ami megadta a végső lökést kísérletezésemhez!

— A dologban az lepett meg engemet a legjobban, hogy az egész felfedezés matematikai egyenleteit, levezetését ugyancsak álomban oldottam meg. Amikor felébredtem, tisztán és világosan emlékeztem mindenre. Leültem az asztalhoz, lejegyeztem matematikai gondolataimat, berohantam a Victoria Street-en levő laboratóriumba és

elvégeztem az álombeli gondolatoknak megfelelő kísérleteket s megszületett a leggyakorlatibb valóság, s megdöbbentően pontos gázmérő készülék.

amelyre az iparnak már olyan régóta szüksége van...

— Még azt is elmondhatom, hogy az álom egészen rövid ideig tartott. Szinte csak néhány gondolat felvillanásáig. Most, hogy újra egy érdekes problémán gondolkodom, szinte vágyakozom arra, hogy megint megálmodjam a pontos megoldást.

Prof. Boys különös „tudományos álomproblémájának“ megoldásával most neves londoni pszichiáterek foglalkoznak. Maga Boys tájár a legkiváncsibb a megoldásra.

Nobile munkatársa nyilatkozik az északsarki expedieiókról

AZ ARKTISZ TITKAI

Csak a déli sarkot favorizálják, mert ez üzletet jelent a bálnavadászoknak. — Nobile is lemondott újabb terveiről. — A jövő expedícióinak csak egyetlen célja lehet: meteorológiai állomásokat létesíteni az uszó jégtáblákon, hogy megállapítsák, mikor következnek be a tavaszi tagyok. — Amikor Pongrác, Bonifác és Szervác szelei elindulnak...

Aki kétszer járta meg az Északi Sarkot

Pöstyén, 1934. május végén.
(COPYRIGHT by Jób Paál.
Utánnomlás tilos.)

Mosolygó arcu, kellemes modoru fiatalember ül velem szemben a Vág völgyének ezen a romantikus fürdőhelyén, Pöstyénben az étteremben. Azt hiszem, hogy alig mulhatott harminc éves, de a nevét szárnyára kapta már a hír: éttermi szomszédom Behounek Ferenc tanár, Nobile egykori munkatársa. Kétszer járt már az északi sarkon, 1926-ban elkísérte Amundsent, két évvel később pedig mint Nobile meghitt barátja és legszorgalmasabb munkatársa három és fél hónapot töltött az örök hó és jég végelethatalan birodalmában. Nemcsak tudományos megfigyeléseivel és megállapításaival tetté ismertté nevét az egész világon, hanem azzal is, hogy gerincesen kelt Nobile védelmére. „Hajótörtek a jégtáblákon” című könyvét is Nobile védelmére írta. Rendes tanára a prágai egyetemnek és igazgatója a rádiológiai intézetnek.

A mestersége: kutatni a levegő titkait és megfejteni a kozmikus sugarak misztériumát. Piccard professzor is meghívta őt magával a sztratoszférába, azonban Behounek tanár nem szállhatott fel az éterbe: a felesége nem engedte...

Intervjút kérek tőle.

Kiülünk a Thermia-Palace terraszára, körülöttünk zajong az élet, zene szól, angolok, meg svédok táncolnak tangót, a levegő hőse mesélni kezd.

A sarkon már nincsen feltedezni való.

— Milyen nap van ma? — kérdezi önmagától — május utolsó napja... Hat évvel ezelőtt ezen a napon mi, szegény hajótörtek kétségbeesetten vártuk az uszó jég hátán a segítséget...

— Másodszor voltam akkor a sarkvidéken. Tele ambícióval, kíváncsisággal az ismeretlen arktisz titkai után, Az északi sarkot eddig négyen járták meg: huszonhat évvel ezelőtt, 1908-ban Peery, 1926-ban Byrd, majd ugyanebben az évben Byrd, Amundsen és Nobile és két évvel később, 1928-ban Nobile. Az utolsó két expedíciónak magam is tagja voltam. Az én munkám ugyanaz volt, mint Piccardé a sztratoszférában: geofizikai megfigyeléseket végeztem és mértem a föld delejességét.

— Az északsarki expedícióknak ma már nincsen is más céljuk, hiszen

felfedezni való a sarkokon nem akad. Földrajzilag az északi sark környéke teljesen fel van fedezve, tudjuk, hogy ötszáz kilométer körzetben szárazföldre nem akadunk, vagy ha igen: ez igen kicsinyke darab föld lehet...

És nincsen semmi jelentősége. Sokkal fontosabb azonban ennél, hogy tudományos kutatásainkkal megállapítsuk a föld delejességét. A magnetikus térkép hiányos, különösen a sarkok vidékén. A sarkon mi tulajdonképpen ugyanazt végezzük, mint Piccard a sztratoszférában: mérjük a kozmikus sugarakat. Az elmélet szerint a sugárzás a delej sark felé csökken, a sugarak elektromossággal vannak telítve és ezeknek az ereje olyan nagy, hogy még a föld delejessége se tudja őket csökkenteni.

Ahonnán a tavaszi hideg szelek elindulnak.

— Legnagyobb jelentősége az északsarki expedícióknak a meteorológiai vizsgálatokban rejlik. Innen terjed széjjel a hideg levegő az egész világon. Ma már tudományosan megállapítottuk, hogy

az a hideg levegő, amely a fagyos szentek idején, Pongrác, Bonifác és Szervác névnapjaiban sűrít végig az egész világon: az északi sarkról indul el...

Ebben az időben válnak le a végtelen jégmezőkről a hatalmas jéghegyek, hogy elinduljanak Dél felé. Maguk előtt kergetik a hideg levegőt, amely mindenütt lehűti a hőmérsékletet. Ezt a folyamatot kell kutatni az expedícióknak. Már Nansen javasolta, hogy az uszó jégtáblákon kell meteorológiai állomásokat felállítani, amelyeknek az lenne a céljuk, hogy figyelmeztessék a világot a bekövetkező hősiüvedésekre. Ha ezeket az állomásokat fel lehetne állítani, akkor

az egész világon az időjárás tökéletes lenne.

Ma: a sarkok vidékéről gemmiféle jelentésünk

nincs, hiszen a hetvenedik szélességi fokon felül mindössze két-három meteorológiai állomás van, ezeket is oroszok vezetik. Őket azonban csak a maguk területük érdekli. Nansen után Nobile foglalkozott azzal a gondolattal, hogy felállítja ezeket az állomásokat, azonban fel kellett hagynia a tervvel. Ma: Oroszországban repülőgépeket épít...

— Nincsen pénz... Egy ilyen állomás létesítése közel százezer dollárba kerülne, a gazdasági krízis mai szomorú idején honnan vegye a tudományos világ ezt a rengeteg pénzt? Ez az oka annak, hogy ma még csak nem is terveznek újabb expedíciót az északi sarkra. Egyedül csak az oroszok dolgoznak. De csak maguknak.

Üzleti vállalkozások a déli sarkon.

— Most a Déli sark van erősen divatban. Ennek azonban nem tudományos, hanem gazdasági okai vannak. Angolok, norvégok és amerikaiak szerveznek expedíciókat a Déli sarkra, azért, hogy keressenek. A Déli sark partjain nagyszabású bálna, cet és rozmárlászatokat rendeznek, ezek kifizetik magukat, a területek hovatartozandóságát illetőleg néha össze is vesznek egymással, de már csak az üzlet miatt. Ezekhez az expedíciókhoz a tudománynak semmi köze sincs.

... Az Északi sark majd csak akkor lesz újra aktuális, ha a gazdasági krízis véget ér és megint lesz pénz expedíciók szervezésére. Addig meg kell elégednie a világnak azzal, hogy csak azok utaznak a sarkokra, akiket az üzlet érdekel.

PAAL JÓB.

KÖNYVEK

Hamlet az irodában Kóbor Tamásnak ragyogóan megírt új regénye, tele humorral, mélységgel. Az alakok élnek, a cselekmény mozgalmas és izgalmas. A Franklin-Társulat kiadásában jelent meg a 220 oldalas regény és 72 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Franklin-újdonságok jegyzékét.

Az érzések zürzavara Stefan Zweignek, a világtudalom egyik legnagyobb élő alakjának műve, amely három regényből áll: Az érzések zürzavara, Huszonnégy óra egy asszony életéből. Egy szív pusztulása. A három regény a lélekemező-irodalom három remekműve, a legmerészebb emberi problémák legművészebb megoldása. A könyv ára eddig füzve 150 lej, kötve 225 lej volt, most propaganda kiadásán füzve 6 lej, kötve 80 lej Lepagenál, Kolozsvár, vagy minden könyvkereskedésben. Kérje a Franklin propaganda kiadások (Sinclair Lewis, Lagerlöf, Galsworthy) jegyzékét.

Ibanez: A meztelen asszony. Kevés író van, aki kalandosabb életet élt nála, sokáig ette a száműzetés keserű kenyerét s csak halála után csöndesültek el a harcok körülötte. Kóporsóját hadihajók és repülőgépek vitték vissza a száműzetésből. Nemzetének késői elismerését megelőzte a külföld elismerése: Ibanez régóta a világ legnépszerűbb, legjobban olvasott írói közé tartozik. A meztelen asszony a legizálóbb, legszenvedélyesebb Ibanez-regény. Egy nagy szerelem története sok könnyön és szenvedésen át a halál utáni megdicsőülésig. A valóság napsütése árad a könyvben, eleven szenvedélyek viharai tombolnak. A spanyol nap izzóbban süt a mienknél és a spanyol viharok szenvedélyesebben viharzanak. Ez a felfokozott élet azonban még érdekesebbé, lekötőbbé teszi a regényt, a meztelen asszonynak és a meztelen szíveknek megindító történetét. A regény Kállay Miklós kitűnő fordításában az Atheneum 2 pengős regényei közt jelent meg. Egyenként 3-400 oldal, fehér papír, diszvásonkötésben 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a 30 kötetes sorozat jegyzékét.

André Maurois: VII. Edward és kora. Maurois könyvéből megtudjuk, hogy VII. Edward angol király nyers őszinteségével és királyi hallgatni tudásával, faragatlan őszinteségével és finom diplomáciai érzékével, szenvedélyességével és hidegségével, nagyvonalúságával és kicsinyességgel a háború előtti kor legnagyobb politikai kártyavetője volt. A hatalmas kötet pazar kiállításban, díszes vászon kötésben, hófehér luxuspapíron 360 oldalon méltó folytatása a remek sorozatnak Wells: Mi lesz holnap. — Thomas Mann: Jákob. Ára 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum-sorozatok jegyzékét.

albisi Dr. Barabás Béláné született delity Vidákovich Irén, mint feleség és albisi Barabás Julia, mint nővére. Ugyan a maguk, mint a rokonok nevében is fájdalomtól megtörve jelentik, hogy forrón szeretett férje, illetve fivére,

albisi

dr. Barabás Béla

ügyvéd, a magyar delegáció volt elnöke, Aradváros volt főispánja. Arad és Mezőtur városok díszpolgára, volt magyar országgyűlési képviselő, román parlamenti szenátor és képviselő, Aradváros törvényhatósági bizottságának tagja, az országos Magyar Párt aradvárosi és megyei tagozatának elnöke, stb.,

folyó hó 28-ikán este fél 9 órakor, életének 79-ik és boldog házasságának 52-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt.

Szeretett halottunkat folyó hó 30-án délután 4 órakor fogjuk a városháza előtti térről a római katolikus egyház szertartása szerint törtéendő besztertelés után a felsőtemetőben, az Aradváros által felajánlott díszsírhelyen örök nyugalomra helyezni.

Az elhunyt lelkiüdvéért az engesztelő gyászmisét június hó 2-ikán d. e. 10 órakor tartjuk meg a főtisztelendő minorita atyák templomában.

Arad, 1934. május hó 29-ikén.

Béke lengjen hamvai felett!

A romániai országos Magyar Párt aradi és aradmegyei tagozata mély szomorúsággal jelenti, hogy nagynevű elnöke,

albisi

dr. Barabás Béla

ügyvéd, a magyar delegáció egykori elnöke, Aradváros volt főispánja, Arad és Mezőtur városok díszpolgára, magyar országgyűlési képviselő, román szenátor és képviselő, Aradváros törvényhatósági bizottságának tagja, az országos Magyar Párt aradvárosi és megyei tagozatának elnöke, stb.,

folyó hó 28-ikán, este fél 9 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt.

Nagynevű halottunkat folyó hó 30-án d. u. 4 órakor fogjuk a városháza előtti térről a római katolikus egyház szertartása szerint törtéendő besztertelés után a felsőtemetőben, az Aradváros által felajánlott díszsírhelyen örök nyugalomra helyezni.

Arad, 1934. május hó 29-én.

Emléke fennmarad közöttünk!

Gyárak figyelembe! **Original Bürk ellenőrző órák** nagybani áruk mellett szerezhetők be. **Kálmán A. Részvénytársaság, Arad**

Sikerés táncdelutánt

rendeztek Szömörkényi Magda és Vas Boriska növendéket

A modern mozdulatművészet kedves, hangulatos ünnepélye zajlott le vasárnap délután az aradi Kulturpalotában. Szömörkényi Magda és Vas Boriska rendezték meg növendékeik táncdelutánját öt órai kezdettel. Nagyszámú közönség tapsolta végig a jól sikerült táncdelután műsorát, amely a következőképpen folyt le: Gyermekek, majd fiatal lányok tornagyakorlatai után egy primitív bájjal, eredeti mozdulatokkal és zenehatásokkal összeállított mesejáték: „Dugó Dani kalandjai” címmel került bemutatásra. A meseantimim három képből állott s mindhárom rész valóban művészi felépítésű volt a maga nemében. Különösen a címszerepet alakító Pop Sandi érdemel meg minden dicséretet. Ez a pöttömnyi kis táncművész olyan eredeti mozdulatokkal, annyi groteszk komikummal oldotta meg feladatát, hogy az egyenesen bámulatraméltó. A többi aranyos gyermek: Cotioiu Romola, Schwarz Jenő, Went Baba, Frick Bubi, Nussbaum Marika, Ambrus Neia, Kabos Jancsi, Kohn Katóka, Serbanescu Monica, Vulpe Maria, Petica Titi, Gartenberg Cuci, Simoncsics Magduska és Lammert Duci valamennyien sok tapsot kaptak. A másik két képből Weisz Erzsike, Serbanescu Monica, Derecskey Öcsi, báró Andrányi Buci, Gheorghiu Mircea, Friedland Fredi, Kelen Feri, Muresan Neli, Laugier Sedican, Pop Lici, Jónás Klári, Rác Panni és Kánya Marika arattak ószi sikereket.

A műsor második részének minden száma valóban művészi volt. Az „Andante” csupa finom hangulat, csupa átérzés, az „Allegro in blue” csupa ritmus és diadalmas erő és a „Clair de lune” csupa művészi intuíció. Az elsőkben különösen a bájos, gracióz és nagyon tehetséges Kánya Kató emelkedett ki, de a többiek is: Lusanszky Aranka, Hauser Ivonne, Hendl Gitta művészi produkciót nyújtottak. A másodikban Lusanszky Aranka, Hauser Ivonne és Hendl Gitta excelláltak. Befejező számként a két fiatal tanárnő Szömörkényi Magda és Vas Boriska valcert táncoltak habfehér, könnyű és bájos toalettekben s tökéletesen kifinomult mozdulatokkal, kifejező művészettel. A zongoránál Czégka Baba, Vajda László és Vas Boriska látták el a kísérletet.

Kinos incidens

Eitel Frigyes herceg és a potsdami főpolgármester között

Berlinből jelentik: A lapok nem irták róla, de a nemzeti-szocialista körökben és arisztokrata társaságokban sokat beszélnek arról a kinos összeütközésről, amely Eitel Frigyes herceg, Vilmos császár másodsülyött fia és Potsdam nemzeti-szocialista főpolgármestere, Friedrich között történt. A herceg állandó lakása Potsdamban az Ingenheim kastélyszerű palota. Az ezelőtti német nemzeti városi tanáccsal Eitel Frigyes a lehető legjobb lábón állott, de mióta horogkeresztes főpolgármestere lett Potsdamnak, a herceg és a magisztrátus között elhidegedett a viszony és napirenden voltak az ellentétek. Különösen kiélesedett a harag, amikor Friedrich főpolgármester elhatározta, hogy a herceg kastélyának egy szárnyában nemzeti-szocialista ifjusági menházat rendez be. A herceg erőlyesen tiltakozott a terv ellen és ezt szemtől-szembe mondta a főpolgármesternek, amikor evégből meglátogatta a kastélyban. Friedrich főpolgármester nem tárgyalott és másodsor is látogatást tett Eitel Frigyes hercegnél, hogy megnyerje hozzájárulását a terv számára. Ez alkalommal olyan éles szóváltás támadt közöttük, hogy a herceg háziurijogánál fogva, ajtót mutatott a főpolgármesternek. A főpolgármester ezen annyira felháborodott, hogy — az egyik verzió szerint — inzultálta a herceget.

Annyi bizonyos, hogy a herceg megtiltotta a főpolgármesternek, hogy házának küszöbét átlépje. Gróf Heildorf potsdami rendőr-főnök, aki egyben a rohamosztályosok vezére is, igyekezett kibékíteni a herceget a főpolgármesterrel, de nem sikerült. Egyes főbarátok ráakarták venni a herceget, hogy egy időre utazzon külföldre, mert cselekedetét a nemzeti-szocialisták reakcionáriusnak tartják.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A behozatali kérvények késedelmes elintézése miatt panaszkodnak Bucurestiben

Az import-hivatal nem tartja be a 48 órás elintézési határidőt

Mint emlékeztetés, Teodorescu kereskedelmi miniszter egy hónappal ezelőtt kijelentette a bucuresti-i napilapok munkatársai előtt, hogy az új kontingens-rezsim bevezetése után teljesen megváltozik az import-kérvények elintézésének rendszere, amely ellen kezdettől fogva súlyos panaszok hangzottak el úgy az ipari és kereskedelmi érdekképviseletek, mint a sajtó részéről. A kereskedelmi miniszter teljes jóakarattal minden lehetőséget kihasználva, hogy a több mint egy évig fennállott túlzott bürokratizmus eltűnjön és hogy az új rendeletnek megfelelően tényleg 48 óra alatt intézzék el az import-hivatal minden kontingens-behozatali kérvényét.

Teodorescu miniszter jóakaratu intenciói azonban csak kevésbé érvényesülhetnek, amint arról az Argus és más bucuresti-i organumok most megemlékeznek. A közlemények szerint az említett hivatal mostanig nem tartotta be a 48 órás elintézési határidőt s ennek a személy-

zete is ragaszkodik a formalitásokhoz, amelyek miatt a folyamodványok elintézése nagy késedelmet szenved. Ebből pedig nagy károk érik az ország kereskedelmét és pénzügyeit, mert a külföldi államok alig vásárolnak tőlünk valamit. Az import-hivatal ugyanis megakadályozza azt, hogy tőlük számottevő mennyiségű nyersanyag vagy készáru bejöhessen hozzánk.

Ennek jellemzésül teletlünk, hogy Németország a múlt hónapban mindössze 153 szarvasmarhát vett nálunk, mert mi nem engedjük be a németországi árakat.

Állatkivitelünk az utóbbi hónapokban különben is katasztrófálisan lecsökkent, amit a behozatali engedélyek iránti kérelmek nehézkes elintézése még jobban fog fokozni. Az export-szindikátusok emiatt ismét Teodorescu kereskedelmi miniszterhez fordultak, aki bizonyára erőlyesen fog érvényt szerezni az új rendszert megalapozó rendelkezéseknek.

= Változások a SIAB igazgatóságában. A Siab (Arad—brádi ipari r.-t.) igazgatóságában viselt tisztviselőkről lemondtak Mateescu István mérnök, a villanygyár vezérigazgatója, N. Hiotu, Henri Laugier és R. Carpinișan mérnök. Az Arad—brádi ipari r.-t. az igazgatósági tagok lemondása miatt június hó 2-ikára rendkívüli közgyűlést hívott össze.

= HARMINC MILLIÓ SVAJCI FRANKOT KÉR A SALGÓTARJANI R.-T. A PETROSANI KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYEKÉRT. Vasárnapi számunkban jelentettük, hogy a Petrosani köszénbánya r.-t. másfél milliárd lej névértékű reprezentáló részvényeinek a Salgótarjáni Köszénbánya vállalat tulajdonában lévő 700 millió lej névértékű részvényei rövidesen gazdát cserélnének. Most azt jelentik Bucurestiből, hogy a részvényeket nem francia pénzcsoport, hanem az a nagy bucuresti-i pénzintézet veszi meg, amelynek tárcájában van a Petrosani részvénytöbbsége. A liberális érdekeltséghez tartozó pénzintézetnek 30 millió svajci frankért hajlandó a Salgótarjáni átengedni a részvényeit és a vételár tíz év alatt devizákban fizetendő. Az eladási ár tehát a mai kurzus szerint több mint egy milliárd lej lenne.

= Több mint egy milliárd lej értékű deviza szabadul fel a párisi pénzügyi kiegyezés következtében. Bucurestiből jelentik: A néhány nappal ezelőtt Párisban kötött pénzügyi egyezmény alapján az 1934—35-ös állami évben egy milliárd 200 millió lej értékű devizánk szabadul fel. A Banca Nationalánál a külföldi adósságok 1934—35. évi résztorlesztésére 2 milliárd 300 millió lej értékű devizát tartalékolatott az állam, tehát a kiegyezés következtében ebből egy milliárd 200 millió lej értékű devizát más célokra használhat fel a

Jegybank. Pénzügyi körök közlése szerint ezt a devizamennyiséget a lej fedezetére szolgáló devizához csatolják és mivel a lej összfedezete a legutóbbi kimutatás szerint 35.88 százalék volt — a melynél magasabbat nem kíván a törvény — tehát az egy milliárd 200 millió lej értékű devizának megfelelő újabb bankjegyeket bocsáthat ki a Banca Nationala, ha a kereskedelmi és pénzügyi élet szükségletei ezt megkívánják.

= Eladják a timisoarai Gyapjuipar r. t. 24 millió lej névértékű részvénytöbbségét. Bánáti gazdasági körökben elterjedt hírek szerint a Gyapjuipar r. t. részvénybirtoklásában jelentős változások következnek be. Az alapítás óta a részvénytöbbség a báró Hatvany-család és a csehszlovákiai Liebieg pénzcsoport birtokában volt. A Liebieg konzern a pénzügyi válság kezdete óta 24 millió lej névértékű részvényeinek eladására törekedett és beavatottak szerint ezt most a Hatvany-családnak ajánlotta fel, amellyel a tárgyalások már befejezéshez közelednek. Még nem tudható, hogy a Hatvany-család saját számára, vagy más érdekeltség részére veszi-e meg a részvénytöbbséget.

= Elhalasztják a kereskedelmi és iparkamarai tanácsválasztásokat. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg július végéig kellett volna megjelenni a kereskedelmi és iparkamarai tanácsválasztásokat, de most megállapították, hogy ezt néhány hónapra el kell halasztani. A törvény megszavazása és a hivatalos lapban való közzététele olyan késedelmesen történt, hogy lehetetlenné vált a kellő időben a kategóriás választási listák összeállítása. A választási jegyzékeket a törvény értelmében két hónapon át kell kifüggeszteni és mivel ez a két hónap telmegy a június 31. dátumon, azért kell elhalasztani a választásokat.

A Lezámitolóbank Részvénytársaság Igazgatósága, felügyelőbizottsága és Tisztikara mély megilletődéssel és bensőséges fájdalommal jelenti, hogy igazgatóságának tagja

Berger Manó úr

a „Meritul Omeroidal si Industrial” Orlasa I-a tulajdonosa

folyó hó 27-én hosszas szenvedés után elhunyt.

A megboldogult intézetünknek már az alapítás óta, előbb főtisztviselője, majd igazgatója volt, 1926. óta pedig mint az igazgatóság tagja működött. A hosszú évek során minden idejét, minden tudását, minden munkaerejét az intézet érdekei szolgálatának szentelte.

Fáradságot nem ismerő, lelkes és odaadó tevékenységével hervadhatatlan érdemeket szerzett az intézet felvirágoztatása körül és távozása pótolhatatlan veszteséget jelent intézetünk számára is.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Timisoara, (Temesvár) 1934. május 28.

2221

Nobile munkatársa nyilatkozik az északsarki expedíciókról

AZ ARKTISZ TITKAI

Csak a déli sarkot favorizálják, mert ez üzletet jelent a bálnavadászoknak. — Nobile is lemondott újabb terveiről. — A jövő expedícióinak csak egyetlen célja lehet: meteorológiai állomásokat létesíteni az uszó jégtáblákon, hogy megállapítsák, mikor következnek be a tavaszi tagyok. — Amikor Pongrác, Bonifác és Szervác szelei elindulnak...

Aki kétszer járta meg az Északi Sarkot

Pöstyén, 1934. május végén.

(COPYRIGHT by Jób Paál.

Utánnomás tilos.)

Mosolygó arcu, kellemes modoru fiatalember ül velem szemben a Vág völgyének ezen a romantikus fürdőhelyén, Pöstyénben az étteremben. Azt hiszem, hogy alig mulhatott harminc éves, de a nevét szárnyára kapta már a hír: éttermi szomszédom Behounek Ferenc tanár, Nobile egykori munkatársa. Kétszer járt már az északi sarkon, 1926-ban elkísérte Amundsent, két évvel később pedig mint Nobile meghitt barátja és legszorgalmasabb munkatársa három és fél hónapot töltött az örök hó és jég végeláthatatlan birodalmában. Nemcsak tudományos megfigyeléseivel és megállapításaival tetté ismertté nevét az egész világon, hanem azzal is, hogy gerincesen kelt Nobile védelmére. „Hajótörtek a jégtáblákon” című könyvét is Nobile védelmére írta. Rendes tanára a prágai egyetemnek és igazgatója a rádiológiai intézetnek.

A mestersége: kutatni a levegő titkait és megfejtani a kozmikus sugarak misztériumát. Piccard professzor is meghívta őt magával a sztratoszférába, azonban Behounek tanár nem szállhatott fel az éterbe: a felesége nem engedte...

Intervjút kérek tőle.

Kiülünk a *Thermia-Palace* terraszára, körülöttünk zajong az élet, zene szól, angolok, meg svédék táncolnak tangót, a levegő hőse mesélni kezd.

A sarkon már nincsen felfedezni való.

— Milyen nap van ma? — kérdezi önmagától — május utolsó napja... Hat évvel ezelőtt ezen a napon mi, szegény hajótörtek kétségbeesetten vártuk az uszó jég hátán a segítséget...

— Másodszor voltam akkor a sarkvidéken. Tele ambícióval, kíváncsisággal az ismeretlen arktisz titkai után, Az északi sarkot eddig négyen járták meg: huszonhat évvel ezelőtt, 1908-ban Peery, 1926-ban Byrd, majd ugyanebben az évben Byrd, Amundsen és Nobile és két évvel később, 1928-ban Nobile. Az utolsó két expedíciónak magam is tagja voltam. Az én munkám ugyanaz volt, mint Piccardé a sztratoszférában: geofizikai megfigyeléseket végeztem és mértem a föld delejességét.

— Az északsarki expedícióknak ma már nincsen is más céljuk, hiszen

felfedezni való a sarkokon nem akad. Földrajzilag az északi sark környéke teljesen fel van fedezve, tudjuk, hogy ötszáz kilométer körzetben szárazföldre nem akadunk, vagy ha igen: ez igen kicsinyke darab föld lehet...

És nincsen semmi jelentősége. Sokkal fontosabb azonban ennél, hogy tudományos kutatásainkkal megállapítsuk a föld delejességét. A magnetikus térkép hiányos, különösen a sarkok vidékén. A sarkon mi tulajdonképpen ugyanazt végezzük, mint Piccard a sztratoszférában: mérjük a kozmikus sugarakat. Az elmélet szerint a sugárzás a delej sark felé csökken, a sugarak elektromossággal vannak telítve és ezeknek az ereje olyan nagy, hogy még a föld delejessége se tudja őket csökkenteni.

Ahonnán a tavaszi hideg szelek elindulnak.

— Legnagyobb jelentősége az északsarki expedícióknak a meteorológiai vizsgálatokban rejlik. Innen terjed széjjel a hideg levegő az egész világon. Ma már tudományosan megállapítottuk, hogy

az a hideg levegő, amely a fagyos szentek idején, Pongrác, Bonifác és Szervác névnapjain sűrít végig az egész világon: az északi sarkról indul el...

Ebben az időben válnak le a végtelen jégmezőkről a hatalmas jéghegyek, hogy elinduljanak Dél felé. Maguk előtt kergetik a hideg levegőt, amely mindenütt lehűti a hőmérsékletet. Ezt a folyamatot kell kutatni az expedícióknak. Már Nansen javasolta, hogy az uszó jégtáblákon kell meteorológiai állomásokat felállítani, amelyeknek az lenne a céljuk, hogy figyelmeztessék a világot a bekövetkező hőszűnyedésekre. Ha ezeket az állomásokat fel lehetne állítani, akkor

az egész világon az időjósítás tökéletes lenne.

Ma: a sarkok vidékéről gemmiféle jelentésünk

nincs, hiszen a hetvenedik szélességi fokon felül mindössze két-három meteorológiai állomás van, ezeket is oroszok vezetik. Őket azonban csak a maguk területük érdekli. Nansen után Nobile foglalkozott azzal a gondolattal, hogy felállítja ezeket az állomásokat, azonban fel kellett hagynia a tervvel. Ma: Oroszországban repülőgépeket épít...

— Nincsen pénz... Egy ilyen állomás létesítése közel százezer dollárba kerülne, a gazdasági krízis mai szomorú idején honnan vegye a tudományos világ ezt a rengeteg pénzt? Ez az oka annak, hogy ma még csak nem is terveznek újabb expedíciót az északi sarkra. Egyedül csak az oroszok dolgoznak. De csak maguknak.

Üzleti vállalkozások a déli sarkon.

— Most a Déli sark van erősen divatban. Ennek azonban nem tudományos, hanem gazdasági okai vannak. Angolok, norvégek és amerikaiak szerveznek expedíciókat a Déli sarkra, azért, hogy keressenek. A Déli sark partjain nagyszabású bálna, cet és rozmárhálászatok rendeznek, ezek kifizetik magukat, a területek hovatarozandóságát illetőleg néha össze is vesznek egymással, de már csak az üzlet miatt. Ezekhez az expedíciókhoz a tudománynak semmi köze sincs.

... Az Északi sark majd csak akkor lesz újra aktuális, ha a gazdasági krízis véget ér és megint lesz pénz expedíciók szervezésére. Addig meg kell elégednie a világnak azzal, hogy csak azok utaznak a sarkokra, akiket az üzlet érdekel.

PAÁL JÓB.

KÖNYVEK

Hamlet az irodában Köbor Tamásnak ragyogóan megírt új regénye, tele humorral, mélységgel. Az alakok élnek, a cselekmény mozgalmas és izgalmas. A Franklin-Társulat kiadásában jelent meg a 220 oldalas regény és 72 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Franklin-újdonságok jegyzékét.

Az érzések zürzavara Stefan Zweignek, a világtudomány egyik legnagyobb élő alakjának műve, amely három regényből áll: Az érzések zürzavara, Huszon-négy óra egy asszony életéből. Egy szív pusztulása. A három regény a lélekelemező-irodalom három remekműve, a legmerészebb emberi problémák legművészebb megoldása. A könyv ára eddig füzve 150 lej, kötve 225 lej volt, most propaganda kiadásban füzve 6 lej, kötve 80 lej Lepagenál, Kolozsvár, vagy minden könyvkereskedésben. Kérje a Franklin propaganda kiadások (Sinclair Lewis, Lagerlöf, Galsworthy) jegyzékét.

Ibanez: A meztelen asszony. Kevés író van, aki kalandosabb életet élt nála, sokáig ette a száműzetés keserű kenyerét s csak halála után csöndesültek el a harcok körülötte. Képszerű hadihajók és repülőgépek vitték vissza a száműzetésből. Nemzetének késői elismerését megelőzte a külföld elismerése: Ibanez régóta a világ legnépszerűbb, legjobb olvasott írói közé tartozik. A meztelen asszony a legizőbb, legszenvedélyesebb Ibanez-regény. Egy nagy szerelem története sok könnyön és szenvedésen át a halál utáni megdicsőülésig. A valóság napsütése árad a könyvben, eleven szenvedélyek viharai tombolnak. A spanyol nap izzóbban süt a mienknél és a spanyol viharok szenvedélyesebben viharzanak. Ez a felfokozott élet azonban még érdekesebbé, lekötőbbé teszi a regényt, a meztelen asszonynak és a meztelen sziveknek megindító történetét. A regény Kállay Miklós kitűnő fordításában az Atheneum 2 pengős regényei közt jelent meg. Egyenként 3-400 oldal, fehér papír, diszvásonkötésben 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a 30 kötetes sorozat jegyzékét.

André Maurois: VII. Edward és kora. Maurois könyvéből megtudjuk, hogy VII. Edward angol király nyers őszinteségével és királyi hallgatni tudásával, faragatlan őszinteségével és finom diplomáciai érzékével, szenvedélyességével és hidegségével, nagyvonalúságával és kicsinyességével a háború előtti kor legnagyobb politikai kártyavetője volt. A hatalmas kötet pazar kiállításban, díszes vászon kötésben, hófehér luxuspapíron 360 oldalon méltó folytatása a remek sorozatnak Wells: Mi lesz holnap. — Thomas Mann: Jákob. Ára 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum-sorozatok jegyzékét.

albisi Dr. Barabás Béláné született delity Vidákovich Irén, mint feleség és albisi Barabás Julia, mint nővére. ugy a maguk, mint a rokonok nevében is fájdalomtól megtörve jelentik, hogy forrón szeretett férje, illetve fivére,

albisi

dr. Barabás Béla

ügyvéd, a magyar delegáció volt elnöke, Aradváros volt főispánja. Arad és Mezötur városok diszpolgára, volt magyar országgyűlési képviselő, román parlamenti szenátor és képviselő, Aradváros törvényhatósági bizottságának tagja, az országos Magyar Párt aradvárosi és megyei tagozatának elnöke, stb.,

folyó hó 28-ikán este fél 9 óraker, életének 79-ik és boldog házasságának 52-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt.

Szeretett halottunkat folyó hó 30-án délután 4 óraker fogjuk a városháza előtti térről a római katolikus egyház szertartása szerint történendő beszentelés után a felsőtemetőben, az Aradváros által felajánlott diszshelyen örök nyugalomra helyezni.

Az elhunyt lelkiüdvéért az engesztelő gyászmisét június hó 2-ikán d. e. 10 óraker tartjuk meg a főtisztelendő minorita atyák templomában.

Arad, 1934. május hó 29-ikén.

Béke lengjen hamvai felett!

albisi

dr. Barabás Béla

ügyvéd, a magyar delegáció egykori elnöke, Aradváros volt főispánja, Arad és Mezötur városok diszpolgára, magyar országgyűlési képviselő, román szenátor és képviselő, Aradváros törvényhatósági bizottságának tagja, az országos Magyar Párt aradvárosi és megyei tagozatának elnöke, stb.,

folyó hó 28-ikán, este fél 9 óraker, hosszas szenvedés után elhunyt.

Nagynevű halottunkat folyó hó 30-án d. u. 4 óraker fogjuk a városháza előtti térről a római katolikus egyház szertartása szerint történendő beszentelés után a felsőtemetőben, az Aradváros által felajánlott diszshelyen örök nyugalomra helyezni.

Arad, 1934. május hó 29-én.

Emléke fennmarad közöttünk!

Gyárak figyelembe! **Original Bürk ellenőrző órák** nagybani áruk mel- lett szereshetők be. **Kálmán A. Részvénytársaság, Arad**

Sikeres táncdelutánt

rendeztek Szömörkényi Magda és Vas Boriska növendéket

A modern mozdulatművészet kedves, hangulatos ünnepélye zajlott le vasárnap délután az aradi Kulturpalotában. Szömörkényi Magda és Vas Boriska rendezték meg növendékeik táncdelutánját öt órai kezdettel. Nagyszámu közönség tapsolta végig a jól sikerült táncdelután műsorát, amely a következőképpen folyt le: Gyermekek, majd fiatal leányok tornagyakorlatai után egy primitív bájjal, eredeti mozdulatokkal és zenehatásokkal összeállított mesejáték: „Dugó Dani kalandjai” címmel került bemutatásra. A meseantonom három képből állott s mindhárom rész valóban művészi felépítésű volt a maga nemében. Különösen a címszerepet alakító Pop Sandi érdemel meg minden dicséretet. Ez a pöttömnyi kis táncművész olyan eredeti mozdulatokkal, annyi groteszk komikummal oldotta meg feladatát, hogy az egyenesen bámulatraméltó. A többi aranyos gyermek: Cotioiu Romola, Schwarz Jenő, Went Baba, Frick Bubi, Nussbaum Marika, Ambrus Neia, Kabos Jancsi, Kohn Katóka, Serbanescu Monica, Vulpe Mária, Petica Titi, Gartenberg Cuci, Simoncsics Magduka és Lammert Duci valamennyien sok tapsot kaptak. A másik két képből Weisz Erzsike, Serbanescu Monica, Derekskey Öcsi, báró Andrányi Buci, Gheorghiu Mircea, Friedland Fredi, Kelen Feri, Muresan Neli, Laugier Sedican, Pop Lici, Jónás Klári, Rác Panni és Kánya Marika arattak ószi- te sikereket.

A műsor második részének minden száma valóban művészi volt. Az „Andante” csupa finom hangulat, csupa átérzés, az „Allegro in blue” csupa ritmus és diadalmas erő és a „Clair de lune” csupa művészi intuíció. Az elsőkben különösen a bájos, gracióz és nagyon tehetséges Kánya Kató emelkedett ki, de a többiek is: Lusanszky Aranka, Hauser Ivonne, Hendl Gitta művészi produkciót huajtottak. A másodikban Lusanszky Aranka, Hauser Ivonne és Hendl Gitta excelláltak. Befejező számként a két fiatal tanárnő Szömörkényi Magda és Vas Boriska valcert táncoltak habfahér, könnyű és bájos toalettekben s tökéletesen kifinomult mozdulatokkal, kifejező művészettel. A zongoránál Czégka Baba, Vajda László és Vas Boriska látták el a kíséretet.

Kinos incidens

Eitel Frigyes herceg és a potsdami főpolgármester között

Berlinből jelentik: A lapok nem irták róla, de a nemzeti-szocialista körökben és arisztokrata társaságokban sokat beszélnek arról a kinos összeütközésről, amely Eitel Frigyes herceg, Vilmos császár másodsü- lött fia és Potsdam nemzeti-szocialista főpolgármestere, Friedrich között történt. A herceg állandó lakása Potsdamban az Ingenheim kastélyszerű palota. Az ezelőtti német nemzeti városi tanáccsal Eitel Frigyes a lehető legjobb lábón állott, de mióta horogkeresztes főpolgármestere lett Potsdamnak, a herceg és a magisztrátus között elhidegedett a viszony és napirenden voltak az ellentétek. Különösen kiélesedett a harag, amikor Friedrich főpolgármester elhatározta, hogy a herceg kastélyának egy szárnyában nemzeti-szocialista ifjusági menházat rendez be. A herceg erőlyesen tiltakozott a terv ellen és ezt szemtől-szembe mondta a főpolgármesternek, amikor evégből meglátogatta a kastélyban. Friedrich főpolgármester nem tárgított és másodsor is látogatást tett Eitel Frigyes hercegnél, hogy megnyerje Hozjárulását a terv számára. Ez alkalommal olyan éles szóváltás támadt kettőjük között, hogy a herceg háziur jogánál fogva, ajtót mutatott a főpolgármesternek. A főpolgármester ezen annyira felháborodott, hogy — az egyik verzió szerint — inzultálta a herceget.

Annyi bizonyos, hogy a herceg megtiltotta a főpolgármesternek, hogy házának küszöbét átlépje. Gróf Heildorf potsdami rendőrőnök, aki egyben a rohamosztágosok vezére is, igyekezett kibékíteni a herceget a főpolgármesterrel, de nem sikerült. Egyes jóbarátok ráakarták venni a herceget, hogy egy időre utazzon külföldre, mert cselekedetét a nemzeti-szocialisták reakcionáriusnak tartják.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A behozatali kérvények késedelmes elintézése miatt panaszkodnak Bucurestiben

Az import-hivatal nem tartja be a 48 órás elintézési határidőt

Mint emlékeztetés, Teodorescu kereskedelmi miniszter egy hónappal ezelőtt kijelentette a bucuresti napilapok munkatársai előtt, hogy az új kontingens-rezsim bevezetése után teljesen megváltozik az import-kérvények elintézésének rendszere, amely ellen kezdettől fogva súlyos panaszok hangzottak el úgy az ipari és kereskedelmi érdekképviseletek, mint a sajtó részéről. A kereskedelmi miniszter teljes jóakarattal minden lehetőt elkövetett, hogy a több mint egy évig fennállott túlzott bürokratizmus eltűnjön és hogy az új rendeletnek megfelelően tényleg 48 óra alatt intézzen el az import-hivatal minden kontingens-behozatali kérvényt.

Teodorescu miniszter jóakaratu intencióit azonban csak kevésbé érvényesülhetnek, amint arról az Argus és más bucuresti organumok most megemlékeznek. A közlemények szerint az említett hivatal mostanig nem tartotta be a 48 órás elintézési határidőt s ennek a személy-

zete is ragaszkodik a formalitásokhoz, amelyek miatt a folyamodványok elintézése nagy késedelmet szenved. Ebből pedig nagy károk érik az ország kereskedelmét és pénzügyeit, mert a külföldi államok alig vásárolnak tőlünk valamit. Az import-hivatal ugyanis megakadályozza azt, hogy tőlük számottevő mennyiségű nyersanyag vagy készáru bejöhessen hozzánk.

Ennek jellemzéséül teletűnik, hogy Németország a múlt hónapban mindössze 153 szarvasmarhát vett nálunk, mert mi nem engedjük be a németországi árut.

Állatkivitelünk az utóbbi hónapokban különben is katasztrófálisan lecsökkent, amit a behozatali engedélyek iránti kérelmek nehézkes elintézése még jobban fog fokozni. Az export-szindikátusok emiatt ismét Teodorescu kereskedelmi miniszterhez fordultak, aki bizonyára erőlyesen fog érvényt szerezni az új rendszert megalapozó rendeletnek.

= Változások a SIAB igazgatóságában. A Siab (Arad—brádi ipari r.-t.) igazgatóságában viselt tisztségükről lemondtak Mateescu István mérnök, a villanygyár vezérigazgatója, N. Hlotu, Henri Laugier és R. Carpini-san mérnök. Az Arad—brádi ipari r.-t. az igazgatósági tagok lemondása miatt június hó 2-ikára rendkívüli közgyűlést hívott össze.

= HARMINC MILLIO SVAJCI FRANKOT KER A SALGOTARJANI R.-T. A PETROSANI KÖSZENBÁNYA RÉSZÉNYÉKÉRT. Vasárnapi számunkban jelentettük, hogy a Petrosani köszénbánya r.-t. másfél milliárd lej névértéket reprezentáló részvényeinek a Salgotarjani Köszénbánya vállalat tulajdonában lévő 700 millió lej névértékű részvényei rövidesen gazdát cserélnek. Most azt jelentik Bucurestiből, hogy a részvényeket nem francia pénzcsoport, hanem az a nagy bucuresti-i pénzintézet veszi meg, amelynek tárcájában van a Petrosani részvénytöbbsége. A liberális érdekltséghez tartozó pénzintézetnek 30 millió svajci frankért hajlandó a Salgotarjani átengedni a részvényeit és a vételár tíz év alatt devizákban fizetendő. Az eladási ár tehát a mai kurzus szerint több mint egy milliárd lej lenne.

= Több mint egy milliárd lej értékű deviza szabadul fel a párisi pénzügyi kiegyezés következtében. Bucurestiből jelentik: A néhány nappal ezelőtt Párisban kötött pénzügyi egyezmény alapján az 1934—35-ös állami évben egy milliárd 200 millió lej értékű devizánk szabadul fel. A Banca Nationalánál a külföldi adósságok 1934—35. évi résztörlesztésére 2 milliárd 300 millió lej értékű devizát tartalékolatott az állam, tehát a kiegyezés következtében ebből egy milliárd 200 millió lej értékű devizát más célokra használhat fel a

Jegybank. Pénzügyi körök közlése szerint ezt a devizamennyiséget a lej fedezetére szolgáló devizához csatolják és mivel a lej összfedezete a legutóbbi kimutatás szerint 35,88 százalék volt — a melynél magasabbat nem kíván a törvény — tehát az egy milliárd 200 millió lej értékű devizának megfelelő újabb bankjegyeket bocsájthat ki a Banca Nationala. ha a kereskedelmi és pénzügyi élet szükségletei ezt megkívánják.

= Eladják a timisoarai Gyapjúipar r. t. 24 millió lej névértékű részvénytöbbségét. Bánati gazdasági körökben elterjedt hírek szerint a Gyapjúipar r. t. részvénybirtoklásában jelentős változások következnek be. Az alapítás óta a részvénytöbbség a báró Hatvany-család és a csehszlovákiai Liebig pénzcsoport birtokában volt. A Liebig konzern a pénzügyi válság kezdete óta 24 millió lej névértékű részvényeinek eladására törekedett és beavatottak szerint ezt most a Hatvany-családnak ajánlotta fel, amellyel a tárgyalások már befejezéshez közelednek. Még nem tudható, hogy a Hatvany-család saját számára, vagy más érdekltség részére veszi-e meg a részvénytöbbséget.

= Elhalasztják a kereskedelmi és iparkamarai tanácsválasztásokat. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg julius végéig kellett volna megejteni a kereskedelmi és iparkamarai tanácsválasztásokat, de most megállapították, hogy ezt néhány hónapra el kell halasztani. A törvény megszavazása és a hivatalos lapban való közzététele olyan késedelmesen történt, hogy lehetetlenné vált a kellő időben a kategóriás választási listák összeállítása. A választási jegyzékeket a törvény értelmében két hónapon át kell kifüggeszteni és mivel ez a két hónap tulmege a június 31. dátumon, azért kell elhalasztani a választásokat.

A Leszámítolóbank Részvénytársaság Igazgatósága, felügyelőbizottsága és Tisztikara mély megilletődéssel és bensőséges fájdalommal jelenti, hogy igazgatóságának tagja

Berger Manó úr

a „Moritul Comercial si Industrial” Olasa I-a tulajdonosa

folyó hó 27-én hosszas szenvedés után elhunyt.

A megboldogult intézetünknek már az alapítás óta, előbb főtisztviselője, majd igazgatója volt, 1925. óta pedig mint az igazgatóság tagja működött. A hosszú évek során minden idejét, minden tudását, minden munkaerejét az intézet érdekei szolgálatának szentelte.

Fáradtságot nem ismerő, lelkes és odaadó tevékenységével hervadhatatlan érdemeket szerzett az intézet felvirágoztatása körül és távozása pótolhatatlan veszteséget jelent intézetünk számára is.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Timisoara, (Temesvár) 1934. május 28.

2221

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁJUS 30.

Bucuresti, 13: Lemezek. 14.30: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Caselli harmonikahangversenye. 21: A romániai örmény diákkórus: Egmalian és Komitas-dalokat énekel. 21.45: Alexandrescu Nina hegedűművész és Alexandrescu Aliréd zongoraművész Enescu I. szonátát játssza. 22.15: Niculescu basszus éneke. 23: Zene a Cina-étteremből. — Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangzó. 13.05: Hanglemezek. 14.30: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 16.35: A rádió diáktőlőrája. 17: Milyen legyen az otthonunk nyáron. 18: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. 19: Olasz nyelvoktatás. 19.30: A Magyarországi Élelmezési Munkások Szövetsége Dalárdája és a Budapesti Munkás Dalkör. — 20.20: Kis színpad. 21.10: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 22.10: Hírek. 22.30: Régi szép idők. Operettrészlet. Előadja: Sándor Erzsébet, Halmos János és Palló Imre dr. Zongorán kíséri Herz Ottó dr. Bevezetőt mond: Verő György. 23.35: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál. 10.15: Zeiting János zongorázik. Végh Sándor hegedű zongorakísérettel. — Bécs. 11.20: Régi népzene. 13: Művészlemez. 14.30: Alpeli népzene lemezen. 17.05: Operalemezek. 18.05: Dewanger: Zongoraszonáta. Rausch: D-dur zongoragyűgy. 20.15: Tarka tízperc. 20.25: Az 5. gyalogezred zenekara. 21.45: Házi zene a régi Bécsben. 23.25: Zellwecker jazz. — Belgrád. 12: Lemezek. 12.20: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 17.30: Legradics Julia zongorázik. 20: Népdal lemez. — Brno. 13.35: Rádiózenekar. 21.10: Cseh dalok. 23.35—0.15: A csehszlovákiai kisebbségekről. A szerelem a cseh és szlovák dalban (esperanto). — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 17: Lemezek. 17.30: Falusi fuvózenekar. 19.15: Lemezek. — Königsberg.

12.30: Lemezek. 14.05—15.30: Lemezek. 18: Kis rádiózenekar. Szórakoztató zene. 19.30: Orgonahangverseny. 21.30: Rupprecht: Vidám szerzemények. 22.10: Hangverseny. — Leipzig. 13: Lemezek. 14.10: Indulók és keringők. 16: Szólísták hangversenye Drezdából. 18: Liszt: H-moll szonáta, játssza Bohle zongoraművész. 19.20: Lincke szerzemények. Rádiózenekar. 21.15: Kleis: Heilbronn Katica, színmű Pfitzner zenéjével. — Pozsony. 13.10: Hírek, lemez. 17: Rádiózenekar. 17.50: Szlovák népdalok gyermekeknek. 18.30: Lemezek. 21: Az állástanok zenekara. — Varsó. 13.05: Lemezek. 16.20: Lemezek. 17.35: Jazz dalok. 19.10: Zene. Jagello Ulászló király idejéből. 20.52: Beethoven: C-dur, zongoraszonáta magyarazzal. 21.25: Népzene lemezen. 21.40: Puccini: Turandot, opera Rómából.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 31.

Bucuresti, 13: Lemezek. 14.30: Lemezek. 18: Dinicu-zenekar. 19.15: Dinicu-zenekar. 20.30: Verdi: Trubadur, négyfelv. opera lemezen. — Budapest I (550.5 m.) 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István Bazilikából. 13.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 15: Hanglemezek. 16: Leányok órája. 17: Magyar Imre és cigányzenekara. 18: „Az ipari tej értékesítése.” 19: „A török hódoltság megcsatjai Budán.” 19.30: Fehér Ilonka hegedű zongorakísérettel. 20: Népszínműelőadás a Studióból. „Hanka.” 21.40: Hírek, sporteredmények. 22: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. „Rádiógyűgy.” 23.45: Veres Károly és cigányzenekara muzsikál. 0.30: Nőgrád György jazz-zenekarának műsora. — Budapest II. (834.5 m.) Bura Károly és cigányzenekara muzsikál. 18—18.30: Hanglemezek. — Bécs. 10.30: Moser Lajos orgonázik. 11: Lemezek. 13: A bécsi kamarazenekar hangversenye. 17: Lemezek. 19: A Mildner-vonósműgyes játéka. 20.15: Rádiógyűgy. 23.35: Táncclemezek. — Belgrád. 12.20: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 18: Haydn: Szonáta. (Szlavin Vladimir hegedű és Bukov Sándor zongora.) 20: Lemezek. 21: A rádió VIII. szimfonikus hangversenye. 23.45—24: Táncclemezek. — Kassa. 19.55: Magyar hírek.

22.05: Rádiózenekar. — Königsberg. 12.30: Hangverseny. 14.05: Lemezek. 17: Zene Danzigból. 20.25: Keringők. 21.10: Haydn-émlékhangverseny. — Leipzig. 13: Déli zene. 16: Lemezek. 17: Hangverseny. 21.10: Szimfonikusok. 22.30: Strauss R.: Arabella, 3 felvonás. 0.10: Takarodó lemezen. — Mor. Ostrava. 10: Richter M. énekel. 11: Kamarazene. 17: Hangverseny Kolozsvára Zs. (ének) közreműködésével. 18.45: Lemezek. — Pozsony. 10.20: Kolos I. Strauss Rikárd-dalokat énekel angolul. 11: Ibl Rudolf hegedű. 13.15: Rádiózenekar. 21.20: Schrammelzene. — Róma. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Vegyes zene. 18.10: Lemezek. 18.30: A Zeneművészeti Akadémia zenekari osztályának hangversenye. 21.10: Lemezek. 21.45: Hangverseny. 23.15: Könnyű és tánczene. — Varsó. 13.15: Filharmonikusok. 16.20: Szalonzenekar. 17.30: Niedzielski zongorázik. 18.15: Lengyel néptáncok és légiós dalok.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTTÉ.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett férjem végtisztességén megjelentek és súlyos fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, kopersójára virágokat helyeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

özv. Dobrossy Károlyné
és két gyermeke.

2218

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját leszállítottuk!

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

LEVELEZÉS.

„Talán egymásra találunk”, vegye át levelét az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában. „Okos élet”. 2223

ALKALMAZÁS.

KERESÉK mindenféle főzőnő jó bizonyítványokkal. Bul. Reg. Ferdinand 22., II. em., baira. 2216

ÉRETTSÉGIZETT IFJU

a nyárra esetleg előbb is, június 1-től kisebb diákok mellé nevelőnek, instruktor-nak, ellátás és csekély díj ellenében szívesen elmegy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2157

LAKÁS.

Csendes házaspár, 2 szobás, fűdőszobás lakást keres aug. 1-re a P. Catedralei környéken. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek leadni. 2141

ELEGANSAN butorozott szoba url családnlad. Bulev. Dragalina 16., II., 11. 2217

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NAGYON előnyös feltételek mellett eladó W 40 Telefunken rádió, melynek bolti ára 25.000 lei. Cím: Vértes mérnök. Str. Cloșca 7. 2196

CSEPLŐSZEKRENYEK, traktorok, magánjárók, minden nagyságu motorok, kedvező feltételek mellett kaphatók. Friedrich Testvérek, Timisoara. — 2076

Rádió. Az előrehaladott szezon miatt az 1933/34. típusú Minerva, umig Owin, Devald, Lumophon és egyéb kiváló márkájú készülékek, eredeti gyári arakon 6—12 havi részletre kaphatók minden kamat felszámítás nélkül Hirschmann Carol cégnél, Arad, Str. Gh. Lazar 17. 2140

Eladó: szép perzsaszőnyegek, bécsi zongora, antik vitrin, dísz tárgyak jég-szerény, szalon, ebédlő, gyapjúfonal stb. Kerestünk szép komplett uriszobát, ebédlőt, hálószobát, vitrint és dísz tárgyakat, ezüsttárgyakat, jég-szerényt, kézimunkákat stb. Zálogtárgyakra a legmagasabb kölcsönt a velünk összekötésben álló timisoarai zálogház folyósít. „ARS” bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30, (Ortutay-palota.)

FÉLHALÓSZOB BUTORT jökarban, megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában kérek. 2224

Gyönyörű uriszoba, barok ebédlő, hálószoba, szalonok, zongorák, íróasztalok, perzsaszőnyegek, étkezőszervizek, lenvászón ágyterítők, damaszt asztal-neműek, dísz tárgyak, fotelok, paraván, fali vitrin, hintaszék, festmények, antik óra, könyvek, filé és tüll storeok, antik komódok, stb. stb igen olcsón eladók. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Sürgösen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyat SALGONE bizományi üzletbe Str. Horia 1, Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgösen keresek szőnyeget, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédlőt, festményeket, vitrineket stb. 1000

Nyári ruhákat, kabátokat legszebben fest tisztít
valamint gallérokat legolcsóbban fényez 1964

KNAPP

Str. I. Bratianu 11. modernül berendezett váll. latta Str. Ep. Radu 10

Pasteurizált 1777

Salontai-Teavaj

minősége Romániában egyedülálló

Költözők ködök figyelmébe! Világos hálószobák 5500 lei, ebédlők 8500 tól. Fehér komplet konyha 1800 lei, kredencek, székek, előszoba falak, íróasztalok, keleti belföldi és gyáriszőnyegek, zongorák, csillárok, szennyes szekrények, pianók, cimbalom, fall tükrök, fotelok, garnitúrák, Singer varrógépek, függönyök, storeok, asztalterítők. His Meister pathelonok stb. stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbítottakat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett.

Tisztviselők és tisztviselőnk igazolványfényképeit legolcsóbban

Sándor Jenő fényképész készíti. — Ugyanazok készítenek legmodernebb fényképeket is. Bul. Reg. Ferd. 22. (Luth. templom mellett.) 1919

INGATLAN.

Modern bérház

a piac tér közelében több 2 szobás és 3 szobás, elő, fűdőszobás lakással, banktellel, 600.000.— lejért eladó.

Petrán-iroda, Arad, Piața Avram Iancu 16. (Piaçter). 2228

KÜLÖNFÉLÉK.

Impotenciáknál azonnali díszkrét, garantált segítség „Laboratorlum” Brasov, Str. Bratianu 64. Válaszbélyeget kérek. 1987

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb léptelton keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

ELLÁTÁS.

RIVIERA GYERMEKÜDÜLŐ

PENSIO SIÓFOKON.

Fürdőtelep Bálavári-ucoa 2.

Tel: 77. Fiúk, lányok eldörá-

dója. Hízókurák, német társalgás,

orvosi felügyelet. 308

Városi iroda: Budapest, Erzsébet-

körtut 42. Tel: 416-48.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgálta-
tásban vezet!

Szoba teljes ellátással
személyenként

napi 12.— pengőért

Hirdessen az Aradi Közlönyben!